

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	27714 Англійська мова та українська мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27714
Назва ОП	Англійська мова та українська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Капранов Ян Васильович, Сопушинська Марія Іванівна, Книш Олена Вікторівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.02.2021 р. – 13.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1922-osvitnia-prohrama-anhliiska-mova-ta-ukrainska-mova
Програма візиту експертної групи	https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1940-prohrama-onlain-vizytu-ekspertnoi-hrupy-pid-chas-provedennia-akredytatsiinoi-ekspertyzy

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОПП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Започаткування ОПП “Англійська мова та українська мова” є результатом акумулювання досвіду підготовки філологів на факультеті гуманітарних наук НаУКМА, розвитку кадрового потенціалу факультету а також послідовної реалізації Стратегії університету на утвердження української та англійської як основних робочих мов академічного та професійного середовища. Показниками позитивної оцінки стейкхолдерами якості ОПП є стабільно високі набори (заповнення місць ліцензованого обсягу з конкурсом незалежно від форми фінансування), а також впевненість у якості отримуваних освітніх послуг, неодноразово підкреслювана студентами, випускниками та роботодавцями під час зустрічей з ЕГ. НаУКМА демонструє виважений і послідовний підхід до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, що передбачає постійне вдосконалення її організаційної структури. Окремі недоліки в контексті реагування на результати моніторингу якості, своєчасного оновлення ОПП та вдосконалення її структури й змісту можемо пов'язати із, власне, процесами нормативного врегулювання інституційної системи. За результатами аналізу освітньої діяльності НаУКМА можемо зробити висновок про спроможність університету та розробників ОПП забезпечити її повну відповідність вимогам законодавства та запитам зацікавлених сторін. Тому згадані недоліки за критеріями 1, 2 і 8 вважаємо такими, що суттєво не впливають на загальну якість освітньої програми. Під час акредитаційної експертизи НаУКМА засвідчив спроможність забезпечувати якісну реалізацію освітнього процесу та студентоцентроване освітнє середовище, незалежно від того, відбувається це в дистанційному форматі чи офлайн. Студентоцентрований підхід також виявляється у функціонуванні прозорих та добре скомунікованих процедур вступу та визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності та неформальної освіти. Тому можемо стверджувати про повну відповідність ОПП і освітньої діяльності університету критеріям 3, 7 і 9. Водночас, за результатами акредитаційної експертизи було ідентифіковано низку зразкових практик, зокрема: дотримання принципів академічної свободи під час вибору форм і методів навчання і викладання, які максимально сприяють реалізації наукового і творчого потенціалу студентів та викладачів; засвідчена увага до вироблення у студентів навичок роботи з науковими джерелами, критичного їх аналізу та використання; ефективна багаторівнева система професійного розвитку, матеріальної підтримки та морального заохочення науково-педагогічних працівників; витворена культура академічної доброчесності, яка сприймається учасниками освітнього процесу як складова репутаційного капіталу НаУКМА. Визначені практики дозволили зробити висновок про зразкове виконання критеріїв 4, 5 і 6. Загалом простежуємо злагоджену взаємодію усіх учасників освітнього процесу як носіїв корпоративної культури Могилянки, кожен з яких демонструє розуміння власної відповідальності за дотримання окреслених закладом стандартів якості.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: 1. ОПП має чітко визначені та реалістичні цілі, які відповідають місії та стратегії НаУКМА. Розроблення ОПП було відповіддю на суспільний запит, її підґрунтям став багаторічний досвід підготовки філологів на факультеті гуманітарних наук НаУКМА та розвиток кадрового потенціалу кафедри англійської мови. 2. Відповідаючи предметній області спеціальності 035 Філологія, ОПП водночас втілює традиційний для НаУКМА підхід Liberal Arts Education, що забезпечує здобувачам можливості для особистісного розвитку та розширення кар'єрних перспектив. 3. Зміст ОПП та освітнє середовище університету дозволяють забезпечити належні умови для формування у студентів soft skills. 4. Багато освітніх компонентів є авторськими курсами, зміст яких враховує сучасні тенденції мовознавчої та літературознавчої науки. Викладачі, реалізуючи право на академічну свободу, наповнюють курси відповідно до власних наукових здобутків і досвіду, набутого під час стажувань, та супроводжують їх застосуванням сучасних форм та методів навчання і викладання. 5. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість залучити досвідчених фахівців відповідно до потреб конкретних дисциплін. 6. Організаційна, освітня, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка організована на високому рівні. Шляхом підписання Корпоративної угоди з університетом студенти також беруть на себе відповідальність за успішне функціонування цієї системи. 7. Наявність культури якості серед академічної спільноти, представники якої рівноцінно прагнуть досягти вагомих результатів під час реалізації освітнього процесу. Позитивні практики: 1. Інформаційна та консультаційна підтримка студентів забезпечена ще на етапі вступу до ЗВО, зокрема через студентські об'єднання на зразок “Школа амбасадорів”, “Бадді” тощо. Дієвість такого шляху донесення інформації про ОПП та НаУКМА підтверджена значним конкурсом та вступом на ОПП абітурієнтів з високими балами сертифікатів ЗНО. 2. Залучення студентів та викладачів до програм міжнародної академічної мобільності (KA1 Erasmus+) та вироблення дієвих процедур визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та через неформальну освіту. 3. Розроблено і успішно впроваджено в освітній процес систему дотримання академічної доброчесності, яка стала частиною корпоративної культури закладу. 4. Створена та ефективно функціонує система професійного розвитку викладачів. 5. Університет демонструє чітку і послідовну політику щодо стимулювання розвитку професійної майстерності НПП. 6. Учасники освітнього процесу забезпечені матеріалами для навчання, наукової роботи та особистісного розвитку. На час дистанційного навчання студенти мають повноцінний доступ до освітніх ресурсів та бібліотеки. 7. Підтримка зворотного зв'язку зі студентами, викладачами та випускниками, супроводжувана реагуванням на виявлені потреби.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. Попри підтверджену дієвість механізмів моніторингу якості освітніх програм в НАУКМА реагування на виявлені в ОПП недоліки має переважно точковий характер. Зокрема, попри те, що затверджений Стандарт вищої освіти був уведений в дію з 2019/2020 н.р., освітня програма була оновлена та приведена до Стандарту лише 30.12.2020 р., тобто фактично буде введена в дію з 2021/2022 н.р. 2. Структура та зміст ОПП загалом дозволяють досягнути заявлених цілей та ПРН, однак з певними заувагами в контексті більш повного забезпечення ПРН-5, ПРН-6, ПРН-8, ПРН-9 та ПРН-21 та раціонального розподілу кредитів. Недоліки: 1. У профілі ОПП (редакція 2016 р.) відсутні перелік освітніх компонентів та структурно-логічна схема освітньої програми, не сформульовано інтегральної компетентності, а також загальних компетентностей. 2. Включення до переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП, наступних: 2451.2 - оглядач, редактор, журналіст; 2432.2 - професіонал у сфері кінопрограм (р. 4 профілю ОПП-2020). ЕГ не вдалося простежити ПРН, необхідні для виконання професійних завдань, характерних для зазначених професій. 3. Профіль ОПП (редакція, затверджена 30.12.2020 р.) має низку технічних огрехів. Рекомендації щодо вдосконалення ОПП: 1. Рекомендуємо виключити з переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП, наступні: 2451.2 - оглядач, редактор, журналіст; 2432.2 - професіонал у сфері кінопрограм. Зазначені посади лише опосередковано стосуються предметної області діяльності фахівця-філолога. 2. Задля більш повного охоплення нормативною частиною ОПП усіх заявлених ПРН (зокрема ПРН-5, ПРН-6, ПРН-8, ПРН-9 та ПРН-21), врахування потреб здобувачів, а також раціонального розподілу обсягу ОПП розробникам варто доповнити перелік обов'язкових ОК. 3. Рекомендуємо продовжити розпочату роботу з кадрового посилення освітньої програми, зокрема в контексті розвитку наукового потенціалу кафедри англійської мови, залучення до викладання на ОПП та професійної підтримки молодих кадрів, а також відновити практики участі в роботі зі студентами носіїв англійської мови.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко визначені цілі та зорієнтована на глибоке структуроване навчання англійської та української мов. Акцент зроблено на лінгвістичній практично орієнтованій підготовці фахівця, здатного створювати, редагувати й перекладати усні й письмові тексти, а також забезпечувати комунікацію обома мовами. Поєднання в ОПП саме англійської та української мов розробники мотивують необхідністю підготовки "амбасадорів української культури у світі". Особливість ОПП розробники вбачають у дотриманні під час її реалізації принципу Liberal Arts Education - здобувачі отримують широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії та особистісного розвитку, що створює передумови для успішної адаптації до професійної діяльності, вироблення вмінь використовувати лінгвістичні знання під час роботи в різних сферах. Саме таке бачення контексту реалізації ОПП було неодноразово озвучене під час зустрічей ЕГ зі здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями. Мета ОПП корелює з місією НАУКМА, визначеною як створення, збереження і поширення знань, зокрема, у гуманітарній сфері задля формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості для розвитку відкритого демократичного суспільства. ОПП фактично втілює в життя мультикультурність як один із головних принципів діяльності НАУКМА. Розроблена 2015 р. (та затверджена 2016 р., протокол Вченої ради №12 від 29.09.2016 р.), ОПП відповідає Стратегії університету на період з 2015 до 2025 рр. (http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6249/strategy_naukma.pdf?sequence=3&isAllowed=y). Зокрема, цілі ОПП безпосередньо пов'язані з низкою визначених стратегічних цілей НАУКМА в освітній (пп. 2.1, 2.12 тощо), науковій (пп. 3.2, 3.3 тощо), міжнародній (пп. 4.11) сферах. Також простежуємо зв'язок цілей ОПП зі Стратегією факультету гуманітарних наук на 2018-2025 рр. (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1164-stratehiia-rozvytku-fakultetu-humanitarnykh-nauk-na-2018-2025-rr), розробленою 2018 року на основі згаданої Стратегії НАУКМА 2015-2025. Зокрема, розроблення та реалізація ОПП відповідають стратегічним завданням факультету в контексті забезпечення високої якості освітнього процесу та налагодження наукової, освітньої та інформаційної співпраці з міжнародним гуманітарним науково-освітнім середовищем. Під час зустрічей з ЕГ розробники ОПП, представники адміністрації НАУКМА та причетних до реалізації ОПП структурних підрозділів, а також здобувачі вищої освіти демонстрували чітке розуміння окреслених цілей та власну відповідальність за їхню реалізацію. На основі викладеного можемо зробити висновок про відповідність цілей ОПП місії та стратегії НАУКМА, комунікування цих цілей зі стейкхолдерами освітнього процесу, їхню актуальність та реалістичність.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОПП була розроблена розроблена 2015 р. (та затверджена 2016 р., протокол Вченої ради №12 від 29.09.2016 р.). Підґрунтям для її створення був багаторічний досвід підготовки філологів на факультеті гуманітарних наук НаУКМА (зокрема кафедрами української мови та літературознавства), розвиток кадрового потенціалу кафедри англійської мови, а також реалізація стратегічної цілі університету на забезпечення функціонування англійської та української як основних робочих мов закладу (Стратегія 2015-2025). Попри відсутність задокументованих фактів надходження пропозицій і їхнього врахування під час формулювання ПРН та цілей ОПП (протоколів спільних зустрічей, розширених засідань кафедр на етапі затвердження ОПП 2016 р. тощо) ЕГ в межах візиту до ЗВО отримала достатньо підтверджень реального залучення різних груп зацікавлених сторін до розроблення ОПП: - висловлений під час зустрічей з ЕГ запит роботодавців на фахівців з англійської та української мов, які мали б ґрунтовну теоретичну і практичну підготовку, а також розвинені соціальні та лідерські навички, цілком корелює із цілями ОПП. Орієнтація розробників на широкі можливості для працевлаштування випускників ОПП знаходить позитивний відгук у запропонованих ЕГ для ознайомлення рецензіях роботодавців (рецензії надані під час оновлення ОПП 2020 р.); - представників академічної спільноти запрошували здійснити експертне оцінювання змісту ОПП (ЕГ надано відповідні відгуки); - інтереси студентів та випускників спеціальності “Філологія” вивчали шляхом систематичних опитувань та зустрічей на рівні університету та факультету - підтверджено під час спілкування ЕГ з випускниками ОПП 2019 та 2020 рр., а також з представниками роботодавців, окремі з яких також є випускниками спеціальності “Філологія”. Отже, засвідчена під час візиту ЕГ систематична тісна співпраця НаУКМА, зокрема й розробників ОПП, з представниками студентства, випускниками, роботодавцями та академічною спільнотою, а також аналіз змісту ОПП, дозволяє стверджувати про врахування інтересів різних груп стейкхолдерів на етапі проектування ОПП. Водночас, дискусивним вважаємо рішення включити до переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП, наступні: 2451.2 - оглядач, редактор, журналіст; 2432.2 - професіонал у сфері кінопрограм (р. 4 профілю ОПП-2020). Спілкування з розробниками ОПП засвідчило досить широке трактування ними суті цих професій та здатності випускників ОПП адаптуватися до різних виробничих умов. Однак ЕГ не вдалося простежити ПРН, необхідні для виконання професійних завдань, характерних для зазначених професій.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Вивчення потреб ринку праці відбувається як на інституційному рівні (ЕГ для ознайомлення була надана аналітична довідка від Центру кар'єри та працевлаштування НаУКМА), так і проектною групою (підтверджено за результатами зустрічей з ЕГ). У формулюванні мети ОПП та ПРН врахована потреба ринку праці у фахівцях із вільним володінням англійською та українською мовами, здатних швидко адаптуватися до роботи в різних галузях. Аналіз ОПП дозволяє простежити підпорядкованість її структури зазначеній меті. Окрім того, обраний НаУКМА підхід Liberal Arts Education, реалізований зокрема через систему вибіркових дисциплін, дозволяє здобувачам вищої освіти розширити можливості майбутнього працевлаштування. Структура, змістове наповнення ОПП та окремих ОК свідчать про глибоке розуміння сучасного стану розвитку лінгвістики. Зауважимо, що розробники ОПП є активними дослідниками, авторитетними представниками академічної спільноти (члени Експертної ради з питань проведення дисертаційних робіт МОН з філології та соціальних комунікацій), залучені до формування національної політики у відповідній галузі (входять до робочої групи МОН з визначення концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти) тощо. ОПП сфокусована на підготовці фахівця з лінгвістики. Водночас, широкий спектр загальних та спеціальних компетентностей, на думку розробників, є однією з особливостей програми. Фокусування на окремих галузях лінгвістики або літературознавства уможливлене вибором індивідуальної освітньої траєкторії (запропоновано можливості поглибленого вивчення історії мов, діалектології, функційної граматики, перекладознавства тощо). З огляду на те, що ЗВО розташований у столиці, розробники вбачають головним своїм завданням готувати фахівців для міжнародних та національних компаній. Вивчення українського та закордонного досвіду реалізації аналогічних ОП відбувається шляхом взаємодії в рамках укладених договорів про співпрацю (ЕГ надані для ознайомлення договори з Гіссенським ун-том імені Юстуса Лібіга (Німеччина), Ягеллонським ун-том (Польща), КНУ імені Тараса Шевченка, КНЛУ, НТУ “КПІ імені Ігоря Сікорського”, ДонНУ імені Василя Стуса тощо). Під час візиту ЕГ встановлено, що досвід українських та закордонних ЗВО враховано під час формування цілей ОПП (зокрема в контексті поєднання глибокого вивчення англійської та української мови), укладанні структурно-логічної схеми, у змістовому наповненні обов'язкових ОК (напр., англійський курс “Вступ до мовознавства”), розробленні авторських вибіркових курсів (напр., англійський курс “Американська велика проза ХХ ст”). Отже, можемо стверджувати про врахування під час проектування ОП тенденцій розвитку спеціальності, потреб ринку праці, а також досвіду реалізації подібних освітніх програм в українських та закордонних ЗВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОПП “Англійська мова та українська мова” розроблена 2015 р. 2016 року ОПП затверджена Вченою радою НаУКМА (протокол №12 від 29.11.2016 р.) та введена в дію з 2016/2017 н.р. за відсутності затвердженого стандарту вищої освіти. Сформульовані у дещо довільній формі ключові результати навчання (відповідно до визначених дескрипторів: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання) загалом відповідають 6 рівню НРК (у чинній на час створення ОП редакції від 23.11.2011 р.), тобто першому (бакалаврському) рівню вищої освіти. Зауважимо, що в профілі ОПП (редакція 2016 р.) відсутнє формулювання інтегральної компетентності, а також загальних компетентностей. Наприкінці 2020 р. було здійснено оновлення ОПП (затверджено протоколом Вченої ради НаУКМА №23 від 30.12.2020 р.), зокрема відбулося приведення програмних результатів навчання, а також структури профілю ОПП у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) та введеного в дію з 2019/2020 н.р. Зауважимо, що процедура приведення ОПП до стандарту передусім передбачала низку формальних змін: чітке визначення інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей; окреслення предметної області відповідно до Стандарту; структурування власне профілю ОПП. Розробники також конкретизували визначені у Стандарті компетентності та результати з урахуванням фокусу освітньої програми та її цілей. Перелік запропонованих Стандартом компетентностей був дещо розширений (ПРН 20-23), зокрема, зроблено акцент на можливості здійснювати письмовий та усний переклад українською та англійською мовами, а також редагування різножанрових текстів; підкреслено увагу закладу до дотримання принципів академічної доброчесності. Водночас, порівняльний аналіз змістового наповнення ОПП в редакції 2016 р. та 2020 р., зокрема навчальних планів до ОПП, дозволяє зробити висновок про їхню змістову тотожність. Зроблені зміни здебільшого не вплинули на структуру та зміст освітньої програми. Тому можемо стверджувати, що ОПП загалом дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: ОПП має чітко визначені та реалістичні цілі, які відповідають місії та стратегії НаУКМА, зокрема в контексті створення, збереження і поширення знань у гуманітарній сфері задля формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості. Цілі ОПП скомуніковані з усіма зацікавленими сторонами. Позитивні практики: 1. Розроблення ОПП було відповіддю на суспільний запит, її відкриттю передувало вивчення тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці, ознайомлення з досвідом підготовки філологів, зокрема фахівців з англійської мови, в українських та закордонних закладах вищої освіти. 2. Підґрунтям для створення ОПП був багаторічний досвід підготовки філологів на факультеті гуманітарних наук НаУКМА (зокрема кафедрами української мови та літературознавства), а також розвиток кадрового потенціалу кафедри англійської мови.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: Попри те, що затверджений Стандарт вищої освіти був уведений в дію з 2019/2020 н.р., освітня програма була оновлена та приведена до стандарту лише 30.12.2020 р., тобто фактично буде введена в дію з 2021/2022 н.р. Недоліки: 1. У профілі ОПП (редакція 2016 р.) відсутні перелік освітніх компонентів та структурно-логічна схема освітньої програми, не сформульовано інтегральної компетентності, а також загальних компетентностей. 2. Профіль ОПП (редакція, затверджена 30.12.2020 р.) має низку технічних огріхів: вказівка на 7 рівень НРК (редакція НРК, затверджена 25.06.2020 р., визначає бакалаврський як 6 рівень - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/page12#n12>); вказівка на Стандарт вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти в переліку нормативних документів, на основі яких було розроблено ОПП. Зауважимо, що, власне, зміст ОПП розроблений відповідно до 6 рівня чинної НРК (першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), а нова редакція ОПП - до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.). 3. Включення до переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП, наступних: 2451.2 - оглядач, редактор, журналіст; 2432.2 - професіонал у сфері кінопрограм (р. 4 профілю ОПП-2020). ЕГ не вдалося простежити ПРН, необхідні для виконання професійних завдань, характерних для зазначених професій. Рекомендації щодо вдосконалення ОПП: Рекомендуємо виключити з переліку посад, які можуть обіймати випускники ОПП, наступні: 2451.2 - оглядач, редактор, журналіст; 2432.2 - професіонал у сфері кінопрограм. Зазначені посади лише опосередковано стосуються предметної області діяльності фахівця-філолога.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Здійснений аналіз дозволяє стверджувати про загалом відповідність ОПП вимогам Критерію 1, зокрема в контексті чіткості формулювання цілей освітньої програми та їхнього зв'язку з місією та стратегією НаУКМА, врахування під час її розроблення інтересів різних груп стейкхолдерів, тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Попри дещо запізнилу реакцію розробників ОПП на затвердження Стандарту вищої освіти, порівняльний аналіз наповнення ОПП в редакції 2016 р. та 2020 р., зокрема навчальних планів до ОПП, дозволяє зробити висновок, що зроблені зміни переважно стосуються оформлення профілю ОПП, а не удосконалення її змісту. Тому можемо стверджувати, що ОПП (в редакціях 2016 р. та 2020 р.) загалом дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.). Висловлені недоліки вважаємо несуттєвими та такими, що не впливають на загальну якість освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На основі аналізу ОПП «Англійська мова та українська мова» (в редакціях 2016 та 2020 рр.), навчальних планів до ОПП (варіантів 2016, 2017-2019, 2020 та 2021 рр.) з'ясовано - її обсяг становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» №848-VIII від 26.11.2015 року (р. II, ст. 5) та обсягу кредитів, зазначеному в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського рівня) вищої освіти (наказ МОН України № 871 від 20.06.2019 р.). Обсяг нормативних освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом, є достатнім і становить 150 кредитів - 62% обсягу ОПП. На вибіркові дисципліни відведено 75 кредитів ЄКТС, що становить 31% від загальної кількості кредитів ОПП. З них 50 кредитів ЄКТС (21%) належать до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки, які поглиблюють ПРН за декількома можливими освітніми траєкторіями; 25 кредитів ЄКТС (10%) - дисципліни вільного вибору з-поміж усіх, запропонованих ЗВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП загалом має чітку структуру, ОК становлять логічну взаємопов'язану систему, яка сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання складних спеціалізованих завдань в галузі філології, зокрема лінгвістики (аналіз на основі ОПП-2020, доповненої матрицями відповідності та структурно-логічною схемою). Цикл нормативних дисциплін, спрямованих на теоретичне та практичне оволодіння англійською мовою, загалом складає 79 кр. ЄКТС (49% обов'язкових ОК) та повною мірою дозволяє досягти запланованих ПРН (1, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 22). Засвоєння теоретичних засад функціонування української мови (ПРН-1, 7, 10, 12, 14, 15, 17) забезпечено курсами «СУЛМ», «Практ. стилістика та культура мови» загальним обсягом 35 кр. ЄКТС (21% обов'язкових ОК). Підхід вважаємо виправданим, з окремими зауваженнями: ПРН-8 (в контексті знання й розуміння історії укр. мови) та ПРН-9 забезпечено опосередковано через змістове наповнення окремих розділів згаданих курсів, більшою ж мірою - вибірковими ОК. Загальна гуманітарна підготовка забезпечена ОК «Філософія» (4 кр. ЄКТС), що дозволяє на базовому рівні досягти ПРН-4. Кореляцію змісту ОПП із загальними компетентностями (ЗК-1, ЗК-2) простежуємо в змістовому наповненні обов'язкових ОК («Зарубіжна література», «Країнознавство»), а також у вибіркових ОК («Історія України», «Історія укр. культури»). Певною мірою це компенсовано можливістю обрати декілька шляхів повноцінного досягнення відповідних ПРН з-поміж вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки. Нормативна частина дещо обмежено забезпечує ПРН-5 - через ОК «Країнознавство» (англомовних країн), «Філософія», «Стилiстика», «Фізичне виховання», але це певною мірою компенсовано організацією навколоосвітнього простору студента. Навички використання ІКТ (ПРН-6), відповідно до матриці, забезпечено ОК «СУЛМ» та виконанням курсової роботи. Вважаємо це недостатнім, особливо в контексті того, що ПРН-21 потребує розуміння сучасних програмних засобів для здійснення перекладу. Заявлений ПРН-21 забезпечено через ОК, що передбачають вивчення англійської мови. Спілкування зі здобувачами засвідчило потребу введення до нормативної частини ОПП хоча б базового курсу з теорії та практики перекладу. Суперечливим є рішення виділити на державну атестацію у формі комплексного кваліфікаційного екзамену 15 кр. ЄКТС, адже відповідно до внутрішніх нормативних вимог (наказ №93 від 02.03.2020 р. - https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1477-metodychni-vymohy-do-struktury-ta-zmistu-navchalnykh-planiv-v-naukma) «обсяг часу, відведеного на проведення комплексного кваліфікаційного екзамену становить 3 кр. ЄКТС на один екзамен» (пп. 1.1.). Отже, структура та зміст ОПП загалом дозволяють досягнути заявлених цілей та ПРН, однак задля більш повного охоплення нормативною частиною ОПП усіх заявлених ПРН, врахування потреб здобувачів, а також раціонального розподілу обсягу ОПП розробникам варто дещо переглянути перелік обов'язкових ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП зорієнтований на предметну область спеціальності 035 Філологія. Зокрема, простежуємо кореляцію освітніх компонентів з визначеними у Стандарті об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології - англійською та українською мовами в їхньому теоретичному та практичному виявах, міжособистісній та міжкультурній комунікації в усній і письмовій формі. Освітні компоненти ОПП забезпечують ознайомлення з системою базових лінгвістичних і літературознавчих категорій, теорій і концепцій, дозволяють опанувати загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, набути навичок створення, редагування та оцінювання різножанрових усних та письмових текстів англійською та українською мовами, а також організації успішної комунікації обома мовами. Отже, можемо стверджувати про відповідність змісту ОПП предметній області спеціальності 035 Філологія, зокрема спеціалізації 035.041 германські мови та література (переклад включно), перша - англійська.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОПП дозволяє здобувачам вищої освіти здійснити вибір дисциплін обсягом 75 кр. ЄКТС (31% від загального обсягу ОПП), що відповідає ЗУ "Про вищу освіту" (п.15 ч.1 ст.62). Варіативна частина ОПП сформована за змішаним принципом: 50 кр. ЄКТС - дисципліни професійної і практичної підготовки; 25 кр. ЄКТС - дисципліни вільного вибору, зокрема з-поміж дисциплін інших ОП. У наданих для ознайомлення документах простежуємо реалізований студентами вибір навчальних дисциплін. Зокрема, Наказ про затвердження робочого навч. плану ФГН в 2020/2021 н.р. (№489-с від 26.06.2020 р., [blob:https://office.naqa.gov.ua/c9a0411e-dde1-4234-9869-8c9c7970942d](https://office.naqa.gov.ua/c9a0411e-dde1-4234-9869-8c9c7970942d)) фіксує формування різних за чисельністю студентів груп для вивчення вибіркового дисциплін, навчальні плани ОПП та РНП фіксують запропоновані для вибору дисципліни професійної та практичної підготовки (альтернативні), ІНП студентів фіксують вибір різних дисциплін. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ було продемонстровано роботу Системи автоматизованого запису (САЗ). Спількування зі студентами підтвердило їхню добру поінформованість про принципи роботи системи, етапи запису на дисципліни, вимоги до формування груп. Студенти висловлювали задоволення прозорістю та чіткістю роботи САЗ. Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентоване "Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА" (п. 4.8), процедура запису на вибіркові дисципліни визначена в "Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою САЗ" (затв. наказом №109 від 07.03.2018 р.). "Порядок..." визначає: вимоги до формування індивідуальних навчальних планів здобувачів освіти за допомогою САЗ; контроль за розміщенням в системі інформації про дисципліни та викладачів; вимоги до кількості груп та студентів у групі (як правило від 25 до 30 осіб); етапи запису на курси (пріоритетність запису на профільні та непрофільні курси); оформлення результатів запису (наведено відповідні форми); розрахунок навчального навантаження структурних підрозділів тощо. В межах обсягу кредитів, передбаченого для дисциплін вільного вибору, студенти можуть скористатися можливістю запису на сертифікатні програми (СП). Процедуру запису регулює "Положення про сертифікатні програми в НаУКМА" (нак. №227 від 17.05.2019 р.). Перелік СП систематично оновлюється і публікується на сайті (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/2012-12-10-08-07-16>). Навчальні плани СП проходять обговорення на раді факультету і затверджуються президентом НаУКМА. ЕГ для ознайомлення було надано навчальний план СП "Перекладознавство" обсягом 18 кр. ЄКТС. Водночас зауважимо, що під час зустрічі здобувачі вищої освіти не висловлювали інтересу до таких програм. Отже, на основі здійсненого аналізу можемо стверджувати, що студентам ОПП забезпечено можливість будувати індивідуальну траєкторію навчання з урахуванням власних професійних інтересів. Процедури реалізації студентом права на вибір дисциплін зрозумілі студентам, чітко регламентовані та належним чином адміністровані.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальний план до ОПП (в редакціях 2016 р. та 2020 р.) передбачає 6 кредитів ЄКТС для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Студенти проходять дві навчальні практики (джерелознавчу та мовну). Джерелознавча практика обсягом 3 кредити ЄКТС передбачена на першому році навчання як науково-дослідницька навчальна практика без відриву від теоретичного навчання (II додатковий семестр). Метою цієї практики є набуття практичних навичок роботи з науковою та навчально-методичною літературою, опанування методики планування та основ реалізації науково-дослідницької роботи. Місце практики в структурі ОПП визначене потребою підготувати студентів до здійснення самостійного наукового дослідження відповідно до правил академічної доброчесності - за побажаннями студентів ця практика була перенесена з другого року навчання на перший, аби передувати написанню курсової роботи з української мови. Мовна практика обсягом 3 кредити ЄКТС передбачена на третьому році навчання (II додатковий семестр) як навчальна практика без відриву від теоретичного навчання (переважно на базі кафедр університету). Її метою є ознайомлення студента з умовами безпосередньої праці за фахом, що поглиблює теоретичні знання та закріплює навички письмового перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську. Місце цієї практики в структурі ОПП є логічним, оскільки їй передують вивчення необхідних дисциплін. Ознайомлення з програмами проходження практик, а також із звітністю, яку подають студенти, засвідчили належну організацію практичної підготовки. Спількування зі здобувачами вищої освіти та випускниками ОПП (2019 та 2020 рр.) засвідчили їхню загалом задоволеність рівнем організації практичної

підготовки, а також виявленою гнучкістю розробників ОПП щодо перенесення джерелознавчої практики на перший рік навчання. Водночас, студенти та випускники неодноразово підкреслювали бажання розширити обсяг практичної підготовки з більшим акцентом на майбутню професійну діяльність. Роботодавці, які співпрацюють з ОПП, висловили готовність співпрацювати в цьому напрямку. Тому вважаємо цілком можливим більш широке залучення зовнішніх баз практик для проходження, зокрема, мовної практики.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОПП та освітніх компонентів засвідчує увагу розробників до набуття здобувачами вищої освіти soft skills, які відповідають заявленим цілям. Матриці відповідності, зокрема, загальних компетентностей обов'язковим (та вибірковим) освітнім компонентам, супроводжені відповідним роз'ясненням у Відомостях про самооцінювання ОПП, дозволяють простежити їхній логічний зв'язок. Силабуси дисциплін містять вказівку на формування загальних компетентностей, покликаних розвинути лідерські навички, здатність до критичного мислення, вміння організовувати свій час та власне навчання, уміння виявляти та вирішувати проблеми, готовність до командної роботи тощо. Під час зустрічі з ЕГ студенти також наголошували, що освітнє середовище університету є цілком сприятливим для розвитку згаданих навичок не лише в межах реалізації ОПП, але й через залучення до різних форм громадської та волонтерської активності. Як свідчать численні публікації на сайті університету та в ЗМІ, студенти НаУКМА, зокрема й розглянутої ОПП, систематично беруть участь у різноманітних тренінгах, воркшопах, дискусіях, організованих як самостійно, так і у співпраці з відомими українськими та міжнародними компаніями, долучаються до громадського життя університету та міста, займаються волонтерською роботою. Було наведено приклади, як згадана діяльність знаходить шляхи для реалізації навіть в умовах дистанційного навчання (https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/year_listevents/2021/-). Роботодавці ОПП під час зустрічі з ЕГ висловлювали задоволеність розвиненими соціальними навичками випускників та їхньою здатністю швидко адаптуватися до роботи в різних сферах, підкреслюючи це як основну перевагу останніх на ринку праці. Випускники ж наводили чимало власних історій успіху, пов'язаних з вдалою реалізацією набутих soft skills як під час продовження навчання (в НаУКМА чи за кордоном), так і з початком професійної діяльності у різних сферах. Отже, зміст ОП та освітнє середовище університету дозволяють забезпечити належні умови для формування у студентів soft skills

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній. ОПП не передбачає присвоєння професійної кваліфікації. Придатність до працевлаштування визначено з урахуванням рекомендацій Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОПП, навчального плану, робочих навчальних планів засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, викладеним у "Положенні про організацію освітнього процесу НаУКМА" (затверджене наказом №216 від 13.05.2019 р.). Навчальний час студента становить не більше ніж 9 годин на день, з яких не більше 6 годин аудиторного навантаження, що є цілком прийнятним. Навчальний рік складається з осіннього та весняного семестрів (у кожному передбачено 15 навчальних тижнів, включно з 1 тижнем самостійної роботи в середині семестру для підготовки до проміжних контрольних заходів), а також додаткового весняного семестру (7 навчальних тижнів). Обсяг освітнього компонента (чи його частини, що вивчається протягом семестру) становить від 1,5 до 6 кредитів (2-3 кредити в додатковому навчальному семестрі). Частка самостійної роботи становить від 1/2 до 2/3 від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Ознайомлення з розкладом занять для студентів ОПП, розміщеним на сайті університету (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/30-rizne/231-rozklad-zaniat-na-vesnianyi-semester-2020-2021-n-r/239-fakultet-humanitarnykh-nauk), дозволило підтвердити дотримання згаданих норм планування навчального часу, а також засвідчити урахування в розкладі особливостей організації освітнього процесу 2020/2021 н.р. в форматі дистанційного навчання. НаУКМА організовує систематичні опитування з метою з'ясувати рівень задоволеності студентів реальним співвідношенням обсягу аудиторної та самостійної роботи. Зокрема, здійснене в березні 2020 р. опитування (https://www.ukma.edu.ua/images/docs/QA/QA_final_results_march_2020.pdf) засвідчило стурбованість студентства значним зростанням обсягу самостійної роботи у зв'язку з вимушеним переходом до дистанційного навчання. Результати опитування було використано, зокрема, для вдосконалення роботи Центру електронної освіти: вжито заходи з поліпшення матеріально-технічного забезпечення роботи Центру, удосконалення роботи дистанційної платформи DistEdu та наповненості курсів, а також організовано професійну підтримку НПП в контексті роботи в дистанційному форматі. Під час спілкування з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили загалом задоволеність обсягом освітніх компонентів, реалістичне з погляду студента співвідношення обсягу аудиторної та самостійної

роботи, а також адекватне реагування університету на висловлені ними прохання та пропозиції. Отже, обсяг ОПП є реалістичним у контексті фактичного навантаження студентів і сприятливим для досягнення ПРН.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою ОПП не передбачає.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: Зміст ОПП цілком відповідає предметній області спеціальності 035 Філологія. Її освітні компоненти забезпечують ознайомлення з системою базових лінгвістичних і літературознавчих категорій, теорій і концепцій, дозволяють опанувати загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, набути навичок створення, редагування та оцінювання різножанрових усних та письмових текстів англійською та українською мовами, а також організації успішної комунікації обома мовами. Позитивні практики: 1. Реалізація освітнього процесу в НаУКМА передбачає послідовне дотримання принципу Liberal Arts Education - здобувачі отримують широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії та особистісного розвитку. Процедури реалізації студентом права на вибір дисциплін зрозумілі, чітко регламентовані та належним чином адміністровані, а отже - дозволяють студенту здійснювати реальний вибір освітніх компонентів з урахуванням власних професійних інтересів. 2. Зміст ОП та освітнє середовище університету дозволяють забезпечити належні умови для формування у студентів soft skills. Різні групи стейкхолдерів засвідчили високий рівень розвитку соціальних та лідерських навичок студентів та випускників ОПП, а також їхню здатність швидко адаптуватися до роботи в різних сферах як основну конкурентну перевагу на ринку праці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: Структура та зміст ОПП загалом дозволяють досягнути заявлених цілей та ПРН, однак з певними заувагами: 1) курси "СУЛМ" та "Практ. стилістика та культура мови" дозволяють отримати базове розуміння історичних процесів в українській мові (ПРН-8) та її діалектних та соціальних різновидів (ПРН-9) - більшою мірою це забезпечено вибірковими ОК; 2) загальна гуманітарна підготовка в нормативній частині ОПП виглядає дещо обмеженою ("Філософія", "Зарубіжна література" та "Країнознавство"), зокрема стосовно вивчення україністики; 3) ПРН-5 в контексті розвитку здатності спілкуватися з представниками різних культур та світоглядів більшою мірою забезпечено організацією навколоосвітнього простору студента; 4) ПРН-6 в контексті використання ІКТ в професійній діяльності потребує більшої уваги до формування здатності використовувати сучасне програмне забезпечення для здійснення перекладу; 5) ПРН-21 потребує забезпечення нормативним ОК, зміст якого дозволяв би сформувати базові знання та компетенції з теорії та практики перекладу як професійної діяльності. Недоліки: Нераціональне виділення на державну атестацію у формі комплексного кваліфікаційного екзамену 15 кредитів ЄКТС, адже ОПП не передбачає написання кваліфікаційної роботи. Програма комплексного кваліфікаційного екзамену не пояснює потребу виділення такого обсягу навчального навантаження. Рекомендації щодо удосконалення: Задля більш повного охоплення нормативною частиною ОПП усіх заявлених ПРН (зокрема ПРН-5, ПРН-6, ПРН-8, ПРН-9 та ПРН-21), врахування потреб здобувачів, а також раціонального розподілу обсягу ОПП розробникам варто переглянути перелік обов'язкових ОК, доповнивши їх дисциплінами з теорії та практики перекладу (що охоплювали б і використання інформаційних технологій в перекладацькій діяльності), міжкультурної комунікації, історії української мови, української культури, основ соціолінгвістики тощо.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зауваження, висловлені в контексті забезпечення програмних результатів навчання обов'язковими освітніми компонентами, вважаємо несуттєвими у зв'язку з наступними особливостями реалізації ОПП: 1) ОПП загалом має підкреслену орієнтацію на гуманітарну підготовку, яку можна простежити в змістовому наповненні кожного з ОК, - рекомендація щодо більшої уваги до україністики передусім корелює з озвученою ціллю ОПП "готувати амбасадорів української культури"; 2) курси "СУЛМ" і "Практ. стилістика та культура мови" дозволяють отримати базове

розуміння історичних процесів в українській мові (ПРН-8), її діалектних та соціальних різновидів (ПРН-9), що з урахуванням спеціалізації, на яку зорієнтована ОПП (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська), можна вважати достатнім; 3) здатність спілкуватися з представниками різних культур та світоглядів (ПРН-5), а також використовувати інформаційні технології у професійній діяльності (ПРН-6) забезпечено на базовому рівні освітніми компонентами та освітнім простором ЗВО - введення курсів з міжкультурної комунікації та технічних засобів перекладу сприятиме виявленню професійної спрямованості ОПП; 4) освітні компоненти ОПП дозволяють набути навичок усного та письмового перекладу (ПРН-21) - ЕГ звертає увагу розробників на необхідність введення саме перекладознавчих дисциплін у відповідь на запит здобувачів вищої освіти в контексті їхньої майбутньої професійної діяльності. Отже, зауваження мають рекомендаційний характер і передусім спрямовані на окреслення шляхів удосконалення проаналізованої ОПП. Враховуючи відповідність структури та змісту ОПП вимогам законодавства та предметній області спеціальності 035 Філологія, наявність логічної системи освітніх компонентів, які загалом дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, розбудову в НаУКМА освітнього простору, який сприяє розвитку soft skills здобувачів вищої освіти та дозволяє реалізувати право на формування індивідуальної освітньої траєкторії, а також увагу НаУКМА до потреб та інтересів учасників освітнього процесу, можемо зробити висновок про загалом відповідність ОПП вимогам Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання та вимоги до вступників до НаУКМА у 2021 р. оприлюднено на офіційному веб-сайті закладу за посиланням: <https://vstup.ukma.edu.ua/golovna/pravyly-priyomu-naukma-v-2019-rotsi/> і затверджено затверджено Вченою радою НаУКМА (протокол № 22 від 24.12.2020 р.). Правила, які стосуються цієї ОПП, є чіткими та зрозумілими у контексті організації структурних компонентів (загальні положення та ін., у тому числі й інформацію щодо етапів вступної кампанії, порядку прийому заяв та документів для участі у конкурсному відборі, конкурсний відбір і т. ін.), а також 11 додатків до них, оформлених переважно у вигляді таблиць; воне не містять дискримінаційних положень і є доступними для розуміння потенційних вступників на цю ОПП. Процедура інформування вступників на ОПП відбувається представниками студентської організації “Школа амбасадорів”. Отже, правила прийому на навчання та вимоги до вступників до НаУКМА є чіткими, зрозумілими та доступними для потенційних вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому на навчання за ОПП повністю враховують особливості самої ОПП. Вагові коефіцієнти Української мови (коефіцієнт 0,3) й Іноземної мови (коефіцієнт 0,4) є високими, що відповідають рівню початкових (вхідних) компетентностей вступників (потужна підготовка з філології), що підтверджує лінгвістичну спрямованість цієї ОПП. Абитуранту також надано дуже широкий вибір третього предмету: біологія, географія, історія України, математика, фізика, хімія, причому з низьким ваговим коефіцієнтом - 0,2. Отже, правила прийому на навчання за ОПП враховують особливості самої ОПП, адже коефіцієнти кожного предмету є вмотивованими її особливостями.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими і зрозумілими, регулюються “Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА” (наказ № 228 від 20.04.2012 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/199-polozhennia-pro-poriadok-perevedennia-vidrakhuvannia-ta-ponovlennia-studentiv-u-naukma), “Порядком визнання в НаУКМА здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти” (наказ № 190 від 24.04.2017 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/215-poriadok-vyznannia-v-naukma-zdobutykh-v-inozemnykh-vyshchuykh-navchalnykh-zakladakh-stupeniv-vyshchoi-osvity) Практика перезарахування навчальних дисциплін, здобутих за результатами академічної мобільності, є дієвою, що підтверджене конкретним прикладом - студентці, яка навчалася у Єнському університеті імені Фрідріха Шиллера (Федеративна Республіка Німеччина, м. Єна), відповідно до наданих підтвердних документів було перезараховано окремі нормативні дисципліни та дисципліни професійної та практичної підготовки. Зауважимо, що здобувачі вищої освіти розуміють наявність цих правил. Отже, правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є доступними для всіх учасників ОПП і допомагають послідовно їх дотримуватися під час реалізації ОПП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється “Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту” (наказ № 530 від 30.12.2020 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1863-polozhennia-pro-poriadok-ta-protseduru-vyznannia-rezultatuv-cherez-neformalnu-osvitu), які є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників ОПП. Зауважимо, що всі учасники освітнього процесу чітко розмежовують дескрипції “неформальна освіта” й “інформальна освіта”. На резервній зустрічі було надано приклад визнання результатів навчання, здобутих через неформальну освіту (також підтверджено копіями заліково-екзаменаційних листків), зокрема на основі міжнародного мовного сертифікату DAF рівня B1-B2. Отже, усі учасники освітнього процесу чітко розуміють правила і процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, та послідовно дотримуються під час реалізації ОПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: 1. Високий ваговий коефіцієнт з Української мови й Іноземної мови, що підтверджує лінгвістичну спрямованість цієї ОПП. 2. Широкий вибір третього предмету: біологія, географія, історія України, математика, фізика, хімія, причому з низьким ваговим коефіцієнтом - 0,2. Позитивні практики: 1. Процедура інформування потенційних вступників на ОПП представниками студентської організації “Школа амбасадорів”. 2. Досвід перерахування результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). 3. Досвід визнання результатів навчання, здобутих через неформальну освіту на основі міжнародного мовного сертифікату DAF рівня B1-B2.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Беручи до уваги, що правила прийому на навчання за ОПП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень, вагові коефіцієнти кожного предмету є вмотивованими особливостями самої ОПП; правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), існують практики визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, приходимо до висновку про відповідність ОПП та освітньої діяльності ЗВО Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОПП цілей та ПРН, що відбувається шляхом як аудиторної (лекційні, практичні і семінарські заняття), так і позааудиторної (самостійна робота студентів) роботи, що регулюється “Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА” (наказ № 216 від 13.05.2019 р.), а в умовах карантину “Положенням про дистанційне навчання у НаУКМА” (наказ № 194 від 30.06.2020 р.). Незалежно від форми - онлайн (освітня платформа НаУКМА DistEdu, а також Microsoft Teams, Zoom)

чи офлайн - НПП застосовують сучасні форми та методи навчання і викладання, що було засвідчено під час зустрічей. На ОПП поширеною є практика застосування методів проблемного, пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання і викладання (мультимедійні презентації, відео, ігри, проєкти та ін.), що було підтверджено на прикладі дисципліни “Стилістика української мови”. Розроблення завдань НПП для різних дисциплін і курсів (зокрема, особливо завдань з великою кількістю практичного матеріалу (наприклад, з дисципліни “Вступ до мовознавства”), надання значної кількості індивідуальних завдань творчого і дослідницького характеру відповідають студентоцентрованому підходу. Студентоцентрований підхід також вбачаємо при формуванні здобувачами вищої освіти індивідуального навчального плану (Наказ № 109 від 07.03.2018 р.) Принципи академічної свободи НПП пов'язані з розробкою різноманітних завдань, поширенням знань та інформації, проведенням наукових досліджень і використанням їхніх результатів, а також і в повній автономії НПП загалом під час організації викладання навчальних курсів, визначенні принципів роботи академічної групи, термінів поточного і підсумкового контролю та умов оцінювання. Отже, залучені до ОПП форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОПП цілей та ПРН, вони повністю зорієнтовані на студента як найважливішого об'єкта освітнього процесу; у них простежуються принципи академічної свободи НПП при виборі різноманітних завдань.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів є доступною і зрозумілою для всіх учасників ОПП, які подані на офіційному веб-сайті НаУКМА (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/169-bpfilologiya>). Інформацію про окремі ОК розміщено на освітній платформі DistEdu, роботу якого показав представник Центру електронної освіти на прикладі кількох дисциплін. НПП вчасно інформують здобувачів вищої освіти з приводу мети, завдань, змісту дисциплін і курсів, ПРН, порядку та критеріїв оцінювання тощо, чітко роз'яснюють представлену в силабусі інформацію під час першого заняття, а, за потреби, й протягом інших занять. Важливим аспектом є критерії оцінювання знань студентів, які чітко розуміють систему розподілу балів у межах ОК. Студенти також можуть звертатися за уточненням інформації до НПП протягом вивчення дисципліни усно і письмово, а також через корпоративне середовище Office 365. Здобувачі вищої освіти ОПП завжди є поінформованими з приводу відповідних змін через електронні ресурси. Отже, здобувачі ОПП забезпечені необхідною інформацією щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, а також вчасно є поінформованими з приводу відповідних змін через електронні ресурси.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

НаУКМА забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП, що відображено з декількох позицій. Дисципліни і курси ОПП знайомлять студентів із сучасними лінгвістичними теоріями, практиками, презентують наукові досягнення НПП, а виконання науково-дослідницьких завдань на заняттях розвивають відповідні практичні вміння і навички (наприклад, створення наукових текстів українською та англійською мовами, що передбачено дисциплінами “Культура наукової української мови”, “Академічне письмо”), що мотивує здобувачів вищої освіти до: 1) публікації своїх доробків у збірниках студентських наукових праць, серед яких варто згадати “Studia Philologica” (2019 р.) (http://www.rshu.edu.ua/images/nauka/kaf_rom_germ_zbir_o10.pdf); 2) участі студентів у наукових конкурсах стипендіальних програм (програма Фонду Віктора Пінчука “ЗавтраUA”). Дослідницький компонент відображено у: 1) проходженні джерелознавчої практики (ЕГ надано 2 приклади звітів про проходження такої практики), яка закладає фундамент для майбутньої науково-дослідної і творчої роботи студентів під час ознайомлення з науковими джерелами і довідниками; 2) написанні курсової роботи (ЕГ надано приклади тем курсових робіт (протокол № 2 від 29.09.2020 р.)). Такий підхід допомагає майбутнім філологам ознайомитися з проблематикою наукової роботи випускових кафедр, поглибити знання з обраного наукового напрямку, вдосконалити навички наукової роботи. Отже, виконання науково-дослідницьких завдань на заняттях розвивають практичні вміння і навички роботи з джерелами та мовним матеріалом, написання академічних текстів, а проходження джерелознавчої практики і написання курсових робіт дозволяють на практиці апробувати набуті компетентності.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Перегляд та вдосконалення курсів і дисциплін на ОПП регулюється “Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти НаУКМА” (наказ № 299 від 06.07.2018 р.) (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/750-polozhennia-pro-vnutrishnie-zabezpechennia-iaкости-osvity-naukma). Щорічно відбувається оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень НПП у відповідній галузі, які затверджуються на засіданнях кафедр. ЕГ Вдалося простежити декілька шляхів урахування сучасних досягнень і практик філологічної науки під час оновлення змісту освіти: 1) розроблення науково-педагогічними працівниками,

залученими до реалізації ОПП, авторських курсів (переважно вибіркових) на основі власних наукових здобутків та практичного досвіду (напр., “Порівняльний синтаксис”, “Актуальні проблеми граматики”, “Функційний синтаксис”, “Словотвірні новації в українській мові” тощо); 2) використання досвіду, набутого під час підвищення кваліфікації в ЗВО України (напр., урахування досвіду кафедри теорії і практики перекладу Національного технічного університету України “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського” під час оновлення вибіркових курсів “Практикум з перекладу”, “Основи синхронного перекладу” тощо) та Європи (напр., у Віденському університеті, Гельсінському університеті, Гіссенському університеті імені Ю. Лібіга, Ягеллонському університеті тощо); 3) оновлення змісту курсу “Практика усного і писемного мовлення англійської мови”, “Країнознавство” тощо з урахуванням методик комунікативного навчання в мов, орієнтацією на сучасні серії підручників видавництва Oxford, Cambridge та Pearson та систематичним оновленням навчального контенту (напр., англомовних презентацій TedTalks); 4) оновлення рекомендованої літератури до курсів посиланнями на сучасні розвідки - статті й монографії, зокрема й авторства викладачів, залучених до реалізації ОПП (напр., різні розділи курсу “Сучасна українська літературна мова”). Отже, викладачі ОПП дійсно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик, що враховує тенденції філологічної науки.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності НаУКМА, що регулюється “Положенням про порядок участі у програмах міжнародної академічної мобільності здобувачів вищої освіти” (наказ № 289 від 10.09.2020 р.). Зокрема, ЕГ було надано для ознайомлення договори про співпрацю НаУКМА з європейськими університетами в рамках програм міжнародної академічної мобільності (Erasmus+, KA1), зокрема з Гіссенським університетом імені Ю. Лібіга (міжінституційна угода про кредитну мобільність студентів і викладачів на 2015-2020 рр.), Магдебурзьким університетом імені Отто фон Геріке (міжінституційна угода про кредитну мобільність студентів і викладачів на 2019-2022 рр.), Єнським університетом імені Фрідріха Шиллера (угода про кредитну мобільність студентів і викладачів на 2019-2022 рр.). Згадані угоди є актуальними для ОПП, адже окреслені в них напрямки включають лінгвістику. Копіями відповідних сертифікатів було підтверджено участь у цих програмах викладачів, залучених до реалізації ОПП, а також студентів (2019 р. здобувачка вищої освіти проходила навчання в Єнському університеті імені Фрідріха Шиллера, запланована участь студентів у цих програмах у 2020 р. була відтермінована у зв'язку з пандемією COVID-19). Окрім того, було підтверджено співпрацю викладачів, залучених до реалізації ОПП, з такими університетами, як Віденський університет (Австрія), Вища школа Humanitas та Вища школа бізнесу (Республіка Польща), Гельсінський університет (Фінляндія), Університет L'université Creteil à Paris (Французька Республіка) та ін. На базі кафедри англійської мови у 2019 р. було проведено семінар “E. Favier з l'université Creteil à Paris”. На основі укладених угод викладачі НаУКМА запрошуються як гостьові лектори до закордонних університетів (напр, у 2017-2018 рр. викладач ОПП був запрошений як гостьовий лектор до Університету Райерсона (Канада) ([blob:https://office.naqa.gov.ua/7ed2cbd6-59d6-4ba2-864b-cd1c4844b3f6](https://office.naqa.gov.ua/7ed2cbd6-59d6-4ba2-864b-cd1c4844b3f6))). На базі НаУКМА також функціонує Центр англомовного письма, створений 2013 р. у співпраці з Посольством Сполучених Штатів Америки. При науковій бібліотеці НаУКМА функціонує Американська бібліотека та Ресурсний центр вивчення англійської мови. До 2019 р. ці центри активно підтримувало Посольством США, до роботи в них долучались американські стажери. Отже, ЕГ чітко простежує стратегію інтернаціоналізації в діяльності НаУКМА. Здійснювані заходи сприяють долученню студентів та викладачів ОПП до міжнародного академічного середовища, ознайомленню із сучасними досягненнями світової філологічної науки.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: 1. Застосування сучасних форм та методів навчання і викладання (мультимедійні презентації, різні відео, ігри, проекти та ін.), які сприяють досягненню заявлених у ОПП цілей та ПРН. 2. Залучення великої кількості практичного матеріалу (наприклад, для “Вступу до мовознавства”, практичних курсів із вивчення англійської мови). 3. Академічна свобода НПП під час організації викладання навчальних курсів, визначенні принципів роботи академічної групи, термінів поточного і підсумкового контролю та умов оцінювання. 4. Здобувачі вищої освіти ОПП завжди є поінформованими про структуру та зміст освітніх компонентів через електронні ресурси. 6. Широке залучення дослідницьких завдань і наукових досягнень НПП під час реалізації ОПП. 7. Проходження студентами джерелознавчої практики. 8. Запозичення досвіду навчання і викладання зарубіжних колег різних університетів (Віденський університет, Гельсінський університет, Гіссенський університет імені Ю. Лібіга, Університет L'université Creteil à Paris, Ягеллонський університет та ін.) в освітній і науковий процес, а також при оновленні змісту ОПП. 9. Участь студентів у міжнародних програмах академічної мобільності (KA1 Erasmus+). Позитивні практики: 1. Вироблення ефективної системи інформування здобувачів вищої освіти щодо структури та змісту освітніх компонентів, представленої через силабуси курсів та розміщення відповідної інформації, а також необхідних навчальних матеріалів та ресурсів на платформі дистанційного навчання DistEdu. 2. Створення передумов для ефективного поєднання навчання і досліджень студентів вже на бакалаврському рівні вищої освіти. Здобувачі вищої освіти з першого курсу набувають навичок роботи з джерелами та написання академічних текстів, а згодом під час навчання отримують належний супровід від НПП, представляють результати власних досліджень у вигляді публікацій у наукових виданнях і подають наукові роботи на конкурси. 3. Систематична робота університету в контексті інтернаціоналізації освітньої діяльності, засвідчена договорами про співпрацю НаУКМА з європейськими

університетами в рамках програм міжнародної академічної мобільності (KA1 Erasmus+) та підтвердженими фактами участі студентів і викладачів у відповідних програмах мобільності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації: 1. Рекомендуємо відновити співпрацю Центру англійського письма з Посольством Сполучених Штатів Америки і залучати до роботи Центру не лише студентів та НПП НаУКМА, але й інших партнерів.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи використання під час реалізації ОПП сучасних форми та методів навчання і викладання, що відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, своєчасно наданої доступної і зрозумілої інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми, оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, а також фіксації чіткої стратегії інтернаціоналізації діяльності НаУКМА, робимо висновок про виконання Критерію 4 на зразковому рівні.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання чітко регламентовані “Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА” (чинна редакція від 13.05.2019 р., наказ №216) , “Положенням про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА” (чинна редакція від 13.06.2017 р., наказ №280). Відповідні аспекти організації контрольних заходів під час дистанційної форми навчання визначені “Положенням про дистанційне навчання у НаУКМА” (введене в дію 30.06.2020 р., наказ №194). Усі згадані положення оприлюднені на сайті НаУКМА (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennyya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normatyvna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu?start=5). Критерії оцінювання знань і вмінь студентів для різних видів контролю визначені у “Положенні про критерії оцінювання знань студентів” (чинна редакція від 04.06.2014 р., наказ №175). Інформація про передбачені види контролю та критерії оцінювання, конкретизовані для кожної окремої дисципліни, розміщені в силабусах цих дисциплін. Інформування студентів про критерії оцінювання відбувається під час ознайомлення зі змістом дисципліни. На момент дистанційного навчання таке інформування переважно відбувається через платформи DistEdu (Moodle) чи Zoom. Також за результатами опитування, яке надав ЗВО, можна простежити, що викладачі використовують і інші ресурси (https://www.ukma.edu.ua/images/docs/QA/QA_final_results_march_2020.pdf), що також було підтверджено під час зустрічей з викладачами, студентами та представником Центру електронної освіти. Загалом під час зустрічей з ЕГ студенти та випускники підтвердили, що викладачі використовують ефективні форми як поточного, так і модульного контролю, що дає змогу об'єктивно оцінити результати навчання., Отже, можна простежити злагоджену роботу НаУКМА в контексті донесення критеріїв оцінювання до студентів, навіть в умовах вимушеного переходу до дистанційного навчання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного іспиту – з англійської та української мов, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського рівня) вищої освіти (наказ МОН України № 871 від 20.06.2019 р.). Під час спілкування експертної групи з випускниками було з'ясовано, що атестація відбувалась відкрито, публічно та без порушень, навіть попри те, що 2020 року складання комплексного кваліфікаційного екзамену відбулося в онлайн-режимі.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів в НаУКМА врегульовані “Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА[№] (чинна редакція від 13.05.2019 р., наказ №216) , “Положенням про рейтингову систему оцінювання знань в НаУКМА” (чинна редакція від 13.06.2017 р., наказ №280). Під час спілкування з ЕГ студенти та випускники ОПП підтвердили доступність та зрозумілість визначених правил. Об'єктивність екзаменаторів передусім забезпечує функціонування рейтингової системи оцінювання, яка передбачає оцінювання результатів усіх видів навчальної діяльності з дисципліни впродовж семестру. Рейтингова оцінка за 100-бальною шкалою складається з блоків поточного та підсумкового контролю, де частка іспиту не перевищує 40%, а заліку - 30%. Екзаменаційні білети фіксують кількість балів за різні типи завдань. ЕГ не було надано інформації про використання на ОПП технічних засобів чи інших шляхів здійснення анонімного оцінювання робіт. Об'єктивність оцінювання під час підсумкової атестації забезпечена формуванням екзаменаційної комісії із запрошенням зовнішнього фахівця для виконання обов'язків голови. Процедури повторного проходження контрольних заходів чітко окреслені у згаданих вище положеннях. Під час розмови ЕГ з різними представниками НаУКМА було з'ясовано, що в учасників освітнього процесу не виникало конфлікту інтересів, також не було зафіксовано випадків оскарження контрольних заходів. Результати запропонованих ЕГ для ознайомлення опитувань студентів засвідчують їхню загалом задоволеність процедурами забезпечення об'єктивного оцінювання. Під час інтерв'ювання було з'ясовано, в разі виникнення чи врегулювання конфліктів студенти проінформовані куди звертатися. Конфліктні ситуації передусім вирішують в робочому порядку - студенти під час зустрічі з ЕГ повідомляли про окремі факти заміни викладача за результатами групового звернення. У цьому контексті захист прав здобувачів також забезпечує студентське самоврядування, відділ по роботі зі студентами, студентські організації, а також Комітет з етики НаУКМА, який контролює дотримання всіма учасниками освітнього процесу “Кодексу етики НаУКМА” (чинна редакція затверджена 06.07.2020 р., наказ №210). Студенти також безпосередньо входять до комісії з академічної доброчесності. Отже, процедури проведення контрольних заходів та критерії оцінювання є доступними та зрозумілими для здобувачів вищої освіти.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання принципів академічної доброчесності в НаУКМА регулює “Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА” (у чинній редакції, затвердженій наказом №112 від 07.03.2018 р.). Положення визначає заходи, спрямовані на ознайомлення здобувачів вищої освіти з поняттями і вимогами академічної доброчесності, процедуру складання присяги, механізми виявлення порушень академічної доброчесності та порядок притягнення до академічної відповідальності. Кожна особа, що набуває статусу студента НаУКМА, зобов'язана ознайомитись зі згаданим положенням та скласти письмову присягу, яка зберігається в особовій справі. Під час спілкування зі студентами ОПП під час зустрічей було з'ясовано, що всі вони добре обізнані зі змістом документа, чітко усвідомлюють відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності, а також сприймають доброчесність як невід'ємну складову корпоративної культури Могілянської спільноти. Контроль за дотриманням академічної доброчесності під час написання курсових робіт передусім здійснює науковий керівник. У разі виявлення порушення в такій роботі принципів академічної доброчесності розгляд цього випадку здійснює комісія у складі трьох викладачів. ЕГ для ознайомлення було надано протоколи розгляду випадків порушення принципів академічної доброчесності в курсових роботах (4 випадки 2019 р. та 5 випадків 2020 р.) - у кожному за результатами розгляду студентів було притягнуто до академічної відповідальності у формі повторного проходження навчального компонента ОП. Письмові роботи студентів також можуть проходити перевірку за допомогою різних інтернет-сервісів, ЗВО уклав договір з ТОВ «Антиплагіат» (Unicheck Україна), що також дає змогу виявляти схожість кваліфікаційних робіт чи наукових праць. Зокрема, у 2019/2020 н. р. відповідно до наказу №108 від 16.03.2020 р. було організовано перевірку за допомогою технічних засобів усіх курсових та кваліфікаційних робіт бакалаврів та магістрів. (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/980-pro-zakhodi-stosovno-perevirki-kursovikh-ta-kvalifikatsijnikh-vipuskovikh-robit-bakalavriv-ta-magistriv). У НаУКМА організовано активну роботу щодо популяризації академічної доброчесності: систематично організовуються заходи для всіх членів академічної спільноти (на сайті ЗВО опубліковано численні інформаційні повідомлення про їх проведення); академічне письмо запропоновано як вибірковий курс, силябуси дисциплін обов'язково містять розділ із визначенням політики академічної доброчесності; теми, пов'язані з академічною доброчесністю, входять до програм професійного розвитку для викладачів. Зауважимо, що джерелознавча практика, яка є одним із обов'язкових ОК ОПП, безпосередньо ознайомлює студентів із принципами доброчесного використання наукових публікацій. Отже, в НаУКМА розроблено і успішно впроваджено в практику систему дотримання академічної доброчесності, яка стала частиною корпоративної культури закладу.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: Викладачі та персонал університету регулярно інформує студентів щодо процедури проведення контрольних заходів. Чітка та зрозуміла інформація щодо критеріїв оцінювання розміщена в силабусах дисциплін. Учасники освітнього процесу дотримуються правил та норм етичної поведінки університету. На час дистанційного навчання викладачами апробовані різноманітні альтернативні ресурси для проведення занять та організації контролю, що дають змогу об'єктивно та всебічно оцінити досягнуті результати навчання. Позитивні практики: У НаУКМА розроблено і успішно впроваджено в освітній процес систему дотримання академічної доброчесності, яка стала частиною корпоративної культури закладу. Ознайомлення з політикою академічної доброчесності для всіх учасників освітнього процесу, студентів та викладачів, відбувається з моменту доєднання до університетської спільноти. Популяризація академічної доброчесності є складовою навчальних планів студентів (в обов'язкових та вибіркових ОК), програм професійного розвитку викладачів та систематичних позанавчальних заходів. ЗВО здійснює постійний моніторинг та контроль за дотриманням академічної доброчесності в кваліфікаційних та наукових роботах. Дієвість визначених заходів підтверджена прикладами виявлення фактів недоброчесності та відповідного реагування на них. Учасники всіх зустрічей з ЕГ демонстрували не просто поінформованість, а радше власну відповідальність за збереження окреслених цінностей та практик.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони: не виявлено. Недоліки: не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: 1. Рекомендуємо апробувати в освітньому процесі застосування технологічних рішень для проведення окремих форм контрольних заходів - з метою забезпечити анонімність і унеможливити суб'єктивне оцінювання. 2. Рекомендуємо розширити практику використання електронного журналу, що дасть змогу швидше та ефективніше повідомляти студента про його бали.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

З огляду на відповідність форм контрольних заходів, підходів до формування критеріїв оцінювання, заходів із забезпечення об'єктивності екзаменаторів та інформування про них здобувачів вищої освіти визначеним вимогам, а також з урахуванням зразкового дотримання вимог критерію в контексті розбудови системи забезпечення академічної доброчесності як складової корпоративної культури НаУКМА, можемо зробити висновок про зразкову відповідність ОПП та освітньої діяльності ЗВО Критерію 5.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Академічна та професійна кваліфікація викладачів є достатньою для забезпечення якісного викладання дисциплін та досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання ОПП бакалаврського рівня вищої освіти. Зокрема, викладання на ОПП (обов'язкових ОК) забезпечують: 3 доктори філологічних наук, 1 доктор філософських наук (ОК "Філософія") - 12% від загальної кількості викладачів, які працюють на ОПП; 13 кандидатів філологічних наук, 1 кандидат наук з фізичного виховання та спорту (ОК "Фізичне виховання") - 44% від загальної кількості; 14 викладачів без наукового ступеня (практичні курси "Практика усного й писемного мовлення англійської мови", "Практична фонетика англійської мови", "Практична граматики англійської мови", "Країнознавство") - 44% відповідно (відсоткові показники розраховані на основі інформації про кадровий склад, наданої у ВСО). Середній стаж науково-педагогічної роботи викладачів, залучених до реалізації ОПП, складає 21 рік. 2 НПП мають вчене звання професора - 6% від загальної кількості викладачів, які працюють на ОПП. 13 НПП мають вчене звання доцента - 39% від загальної кількості викладачів. Двоє викладачів зі ступенем кандидата філологічних наук мають стаж науково-педагогічної роботи 2-3 роки. Середній стаж науково-педагогічної роботи викладачів, що не мають наукового ступеня, складає 25 років. До викладання теоретичних курсів залучені НПП, які мають значний досвід наукової та практичної діяльності (наукові здобутки висвітлені у монографіях, публікаціях у фахових українських та міжнародних виданнях, практичний досвід - у залученні до роботи в експертних радах та комісіях при МОН України тощо). Напрями їхніх досліджень та практичної діяльності цілком відповідають тематиці відповідних дисциплін (з'ясовано на підставі аналізу даних (табл. 2) у звіті про самооцінювання, вивчення додатково наданих документів, а

також під час спілкування в межах візиту ЕГ). До викладання практичних курсів передусім залучені НПП зі значним досвідом науково-педагогічної діяльності, міжнародним досвідом, активно долучених до розроблення навчально-методичного забезпечення курсів тощо. Отже, до реалізації ОПП залучені досвідчені викладачі та науковці, які здатні на високому фаховому рівні забезпечити викладання відповідних освітніх компонентів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість залучити кращих фахівців та забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОПП. Процедуру конкурсного добору науково-педагогічних працівників регулює “Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НаУКМА” (введене в дію наказом ректора № 126 від 16.04.2020 р.), яке передбачає створення конкурсної комісії для перевірки відповідності поданих претендентами документів вимогам конкурсу. Докладний опис професійно-кваліфікаційних вимог до претендентів (який має відповідати стратегії НаУКМА та ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності) визначає декан відповідного факультету з урахуванням пропозицій завідувача кафедри. Під час конкурсного добору, а також прийняття рішень щодо визначення терміну трудових відносин і розподілу навчального навантаження, можуть бути враховані результати оцінювання роботи науково-педагогічних працівників (процедура визначена “Положенням про критерії, правила і процедури оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-адміністративної діяльності науково-педагогічних (педагогічних) працівників НаУКМА” (введеним в дію наказом ректора №297 від 06.07.2018 р.). Під час спілкування з ЕГ розробники ОПП та представники адміністрації НаУКМА засвідчили значну увагу до залучення до викладання на ОПП фахівців, які б найповніше відповідали її цілям та окремим дисциплінам (наприклад, залучення нинішньої гарантки ОПП відбулося вже після започаткування програми з метою її кадрового посилення; до викладання усіх дисциплін на ОПП переважно залучаються фахівці, які вільно володіють англійською мовою, навіть якщо йдеться про викладання курсів української мови). Експертній групі також було окреслено плани ЗВО щодо посилення кадрового складу з метою успішної реалізації освітньої програми. Отже, можемо стверджувати, що процедури конкурсного добору викладачів зорієнтовані не лише на вимоги законодавства, але й на потреби освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

За результатами зустрічей з роботодавцями та представниками Центру кар'єри та працевлаштування з'ясовано, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу відбувається переважно у формі фахових позанавчальних та наукових заходів (гостьових лекцій, майстер-класів, воркшопів, публічних дискусій, сезонних шкіл тощо). ЕГ для ознайомлення було надано відповідні документи та матеріали, а також посилання на інформацію про відповідні заходи, опубліковану на сайті НаУКМА та в соціальних мережах. В контексті реалізації ОПП особливе зацікавлення викликає співпраця з такими організаціями, як Pearson, Dinternal, Cambridge University Press, British Council, стажування окремих студентів ОПП в America House тощо. На інституційному рівні систематично організовуються ярмарки вакансій (де роботодавці знайомлять студентів з можливостями працевлаштування, стажування, проходження практики тощо), опитування роботодавців з метою вивчення рівня задоволеності підготовкою студентів. Запрошені на зустріч з ЕГ роботодавці підтвердили факти свого залучення до обговорень змін до ОП, зустрічей зі студентами, а також періодичну співпрацю зі студентами ОПП на умовах фрілансу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

ЕГ не було встановлено фактів запрошення до аудиторних занять професіоналів-практиків на підставі встановлених з ними трудових відносин. Однак професіоналів-практиків та представників роботодавців систематично запрошують для проведення різноманітних заходів для студентів (переважно у формі відкритих лекцій (https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/icalrepeat_detail/3177/-/lektsiia-amerykanskoj-doslidnytsi-pro-brekyt-ta-ukrainsku-mihratsiiu-u-literaturi, https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/icalrepeat_detail/2452/-/lektsiia-amerykanskoj-prozaika-dzhozefa-makelroia), зустрічей з письменниками (<https://www.facebook.com/events/2323351031276507/>), перекладачами (https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/icalrepeat_detail/3335/-/zustrich-studentiv-iz-profesijnim-perekladachem-erikom-khanssonom-nimechchina), тренінгів, майстер-класів, (https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/year_listevents/2019/-/) тощо. Ініціаторами таких зустрічей, за словами учасників фокус-груп в межах візиту ЕГ, можуть бути як викладачі факультету гуманітарних наук, так і студентські об'єднання. Найбільш активне залучення носіїв англійської мови відбувалося у 2013-2019 рр., коли за сприяння посольства США в НаУКМА було започатковано роботу Ресурсного центру з вивчення англійської мови при науковій бібліотеці університету та Центру англомовного письма при кафедрі англійської мови, а до роботи в цих центрах запрошували фахівців з America House. Наприклад, на базі Центру 2017 р. було організовано практичний семінар (https://www.ukma.edu.ua/index.php/podiji/icalrepeat_detail/2102/-/prakychnyi-seminar-stvorennia-tsentriv-anhlomovnoho-pysma-v-ukrainskykh-universytetakh-peredumovy-i-prakychnyi-dosvid). Варто зауважити, що залучені

до реалізації ОПП викладачі є визнаними експертами філологічної галузі, зокрема входять до Експертної ради з питань проведення експертизи дисертаційних робіт МОН з філології та соціальних комунікацій, робочої групи МОН з визначення концептуальних засад державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти, редакційної колегії фахового журналу категорії Б “Мова: класичне - модерне - постмодерне”, є членами експертної ради Київського регіонального центру оцінювання якості вищої освіти, літераторами, авторами підручників та навчальних посібників тощо. Частина науково-педагогічних працівників має досвід викладання або стажування в університетах Європи, США та Канади.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В НаУКМА створена та ефективно функціонує система професійного розвитку науково-педагогічних працівників, координована Центром професійного розвитку викладачів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>). Відповідно до Концепції професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА (затверджена наказом №298 від 06.07.2018 р.), а також Освітньої програми професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів НаУКМА (остання редакція затверджена наказом №192 від 26.06.2020 р.), типові плани професійного розвитку (обсягом 150 годин, 5 кредитів ЄКТС) розроблені для трьох рівнів : - основного (базового) - спрямованого на формування основних навичок, зокрема, розроблення та вдосконалення програми навчальної дисципліни; - інноваційного - системи короткотермінових тренінгів з новітніх технологій навчання і викладання; - курсу інституційного розвитку. За інформацією, опублікованою на сайті Центру, базовий курс професійного розвитку пройшли, зокрема, й викладачі, залучені до реалізації ОПП: у період з 23.10.2017 р. до 09.03.2018 р. - 2 викладачі; у період з 22.10.2018 р. до 08.03.2019 р. - 4 викладачі; у період з 21.10.2019 до 06.03.2020 р. - 4 викладачі. Інноваційний курс пройшли 6 викладачів, залучених до реалізації ОПП. Програма професійного розвитку також передбачає проведення настановчого навчання для викладачів, які розпочинають роботу в НаУКМА (обсягом 30 годин, 1 кредит ЄКТС). Курс передусім спрямований на ознайомлення зі структурою університету, нормативними документами, правилами корпоративної етики та принципами академічної доброчесності. За результатами діяльності Центр щорічно організовує конференції з викладацької майстерності для НПП НаУКМА. Діє форма зворотного зв'язку для викладачів, які брали участь у програмах професійного розвитку. Викладачі ОПП також були залучені до реалізації різноманітних короткотермінових проектів з розвитку педагогічної майстерності та soft skills: Профі+ (7 викладачів); “Креативний кампус” (5 викладачів), “Кампус з критичного мислення та вирішення проблем” (6 викладачів) тощо. Переважна більшість цих проектів організована за підтримки національних і міжнародних компаній та організацій. Отже, можемо стверджувати про виявлене зацікавлення ЗВО не лише науковими здобутками викладачів, але й розвитком їхніх навичок навчання та викладання, виявлене в системному підході до забезпечення такого розвитку.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Університет демонструє чітку і послідовну політику щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності. Цей факт передусім підтверджують вироблена внутрішня нормативна база щодо заохочення науково-педагогічних працівників та простежена ЕГ систематичність практик заохочення. Заохочення до дослідницької та міжнародної діяльності, зокрема, відбувається шляхом організації низки конкурсів наукових проектів: - конкурс Western NIS Enterprise Fund (для участі в міжнародних наукових конференціях, що відбуваються за кордоном, проходив у 2018-2019 рр.) - 2019 р. фінансування участі гарантки ОПП, викладачки курсу “Теоретична граматики англійської мови” в 21st Congress of Scandinavian Slavists (Фінляндія), викладачки курсу “Зарубіжна література” - у Літньому конгресі Association for Slavic, East European, & Eurasian Studies (Хорватія) (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/2018-03-26-09-25-56/3651-konkurs-western-nis-enterprise-fund>); - конкурс на здобуття премії за міжнародні публікації у міжнародних рейтингових журналах, що індексуються у наукометричних базах Web of Science Core Collection та/або Scopus - у 2017-2019 рр. преміями були нагороджені НПП, що викладають на ОПП курси “СУЛМ”, “Зарубіжна література” (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/2018-03-26-09-25-56/3619-konkurs-na-zdobuttia-premii-zamizhnarodni-publikatsii>); - Премія імені Петра Могили за вагомі наукові досягнення - 2019 р. лауреатом була викладачка курсу “СУЛМ (Морфологія)” (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/2018-03-26-09-25-56/2018-01-09-11-00-39>). НаУКМА систематично організовує конкурси серед науково-педагогічних працівників: - конкурс на здобуття премії “Викладач року НаУКМА” (положення затверджене наказом №587 від 15.10.2013 р.), який визначає переможців відповідно до визначених критеріїв оцінки наукової, методичної та організаційної діяльності, а також за результатами опитування студентів; - конкурс на здобуття премій від випускника ФЕН Тараса Лукачука “Кращий викладач кафедри англійської мови НаУКМА” (положення затверджене наказом №366 від 27.09.2016 р.), в якому конкурсний бал учасників на 80% залежить від результатів опитування студентів, а преміальний фонд формується через залучення спонсорських коштів. Лауреатками конкурсу у 2016-2020 рр. були викладачки курсів “Практика усного і писемного мовлення”, “Практична граматики англійської мови” (див. додані ЗВО файли). ЕГ для ознайомлення були надані документи, що засвідчували факти нагородження та преміювання НПП, залучених до реалізації ОПП упродовж 2016-2020 рр. (див. додані ЗВО файли; наприклад, у 2020 р.: <blob:https://office.naq.gov.ua/2264bc37-9493-4e0e-9d93-3ec692df18a5>). Під час зустрічі з експертами викладачі підтвердили систематичність і прозорість процедури отримання всіх згаданих заохочень. На основі викладеного можемо зробити висновок про існування в ЗВО ефективної системи стимулювання розвитку професійної майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: 1. До реалізації ОПП залучені досвідчені викладачі та науковці, які здатні на високому фаховому рівні забезпечити викладання відповідних освітніх компонентів. До викладання теоретичних курсів залучені НПП, тематика наукової та практичної діяльності яких відповідає тематиці дисциплін (наукові здобутки висвітлені у монографіях, публікаціях у фахових українських та міжнародних виданнях, практичний досвід - у залученні до роботи в експертних радах та комісіях при МОН України тощо). Практичні курси викладають НПП зі значним досвідом та підтвердженим високим рівнем володіння англійською мовою. 2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість залучити досвідчених фахівців відповідно до потреб конкретних дисциплін та забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. Розробники ОПП засвідчили значну увагу до підбору кадрів для кожної окремої дисципліни, а також до володіння англійською мовою, зокрема, й викладачами, долученими до забезпечення мовознавчих та літературознавчих курсів. Позитивні практики: 1. В НаУКМА створена та ефективно функціонує система професійного розвитку науково-педагогічних працівників, належним чином підтримувана адміністрацією й академічною спільнотою університету та окреслена в Концепції професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА. Система передбачає організацію моніторингу належного рівня навчання та викладання, окреслення потреб ЗВО в контексті розвитку кадрового складу, реалізацію кількарічного циклу програм професійного розвитку викладачів, які заклад реалізує як самостійно, так і за підтримки партнерських організацій. 2. Університет демонструє чітку і послідовну політику щодо стимулювання розвитку професійної майстерності як у контексті заохочення до наукової роботи, так і належного оцінювання виявленого професіоналізму у викладацькій діяльності. Цей факт передусім підтверджує вироблена внутрішня нормативна база щодо заохочення науково-педагогічних працівників, а також документально зафіксовані приклади систематичності згаданих практик заохочення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони - не виявлені. Недоліки - не виявлені. Рекомендації щодо удосконалення: Рекомендуємо продовжити розпочату роботу з кадрового посилення освітньої програми, зокрема в контексті розвитку наукового потенціалу кафедри англійської мови, залучення до викладання на ОПП та професійної підтримки молодих кадрів, а також відновити практики участі в роботі зі студентами носіїв англійської мови.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

З огляду на викладене, враховуючи продемонстровану спроможність кадрового складу ОПП забезпечити якісне викладання відповідних освітніх компонентів та досягнення заявлених цілей і програмних результатів навчання, чіткість та прозорість процедур конкурсного добору викладачів, а також підтвержене прикладами дотримання стратегії розвитку кадрового потенціалу залучених до реалізації ОПП кафедр можемо стверджувати про повну відповідність освітньої програми та освітнього простору НаУКМА Критерію 6. Водночас, простежуємо в освітній діяльності НаУКМА послідовну реалізацію низки взірцевих практик: 1) запровадження ефективної системи професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників; 2) вироблення чіткої і послідовної політики матеріального та морального заохочення науково-педагогічних працівників, що також передбачає активну роботу із залучення спонсорських коштів. Отже, можемо зробити висновок про відповідність ОПП та освітньої діяльності НаУКМА Критерію 6 на зразковому рівні.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

За результатами роботи ЕГ встановлено, що для реалізації ОПП використовується аудиторний фонд корпусу №3 (за адресою пл. Контрактова, 4), де розташовані кафедри англійської мови та української мови, корпусу №7 (за адресою вул. Волоська, 12/4) та інші навчальні будівлі, закріплені за НаУКМА на праві господарського відання відповідно до Наказу МОН №1163 від 14.08.2017 р. "Про закріплення державного майна за Національним університетом "Кієво-

Могилянська академія”. Під час онлайн огляду експертній групі було представлено зручні та якісно обладнані аудиторії. Наявні лінгафонні кабінети з комп'ютерами та стереогарнітурою. Навчальні приміщення, які використовують для реалізації ОПП, добре забезпечені відео та аудіо девайсами, переносними та стаціонарними мультимедійними проекторами, мультимедійними дошками, що дає змогу якісно та всебічно викладати матеріал. Також були продемонстровані належним чином обладнані приміщення для викладачів, які забезпечують для них індивідуальний робочий простір. Більшість аудиторій та кабінетів обладнані кондиціонерами та пристосовані для осіб з обмеженими фізичними можливостями (зокрема корпусу № 7). Наукова бібліотека НаУКМА забезпечує студентів та викладачів необхідною літературою. Під час пандемії бібліотека працює та забезпечує потрібними матеріалами студентів та викладачів в онлайн режимі. Детальну інформацію щодо онлайн бібліотеки учасникам освітнього процесу надсилають на пошту чи її можна переглянути на сайті НаУКМА: (<https://library.ukma.edu.ua/>). Отже, можна зробити висновок, що ЗВО фінансово та матеріально-технічно добре забезпечує освітню програму, що було продемонстровано та з'ясовано під час спілкування з представниками університету.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час демонстрування платформи (<https://distedu.ukma.edu.ua/>) представником Центру електронного навчання було продемонстровано інструкцію, яка проінформовує, як правильно використовувати корпоративні програми. Також з'ясовано, що в закладі є два технічні адміністратори, які відповідають за оновлення платформи DistEdu. Під час розмови зі студентами та випускниками ОПП було з'ясовано, що не лише НаУКМА забезпечує учасників освітнього процесу, а те що викладачі, особливо іноземної мови, надають доступ до електронних версій необхідних підручників. Під час розмови з представниками закладу та викладачами з'ясовано, що для викладачів організовуються конференції та вебіари не лише для підвищення кваліфікації, а й для особистісного розвитку (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/science/konferentsiji-ta-seminari>). На момент дистанційного навчання певні матеріали можна отримати віддалено, в процесі інтерв'ю з представником Наукової бібліотеки було з'ясовано, що у бібліотеці є техніка, яка дає змогу шляхом оцифрування отримати необхідні матеріали чи літературу. Також можна отримати віддалений доступ за корпоративним логіном чи замовити літературу онлайн. Отже, всі учасники освітнього процесу, незважаючи на те, що на даний момент навчання проходить дистанційно, достатньо забезпечені ресурсами та матеріалами, мають доступ до корпоративних платформ та інструкції як правильно їх використовувати.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час онлайн огляду приміщення експертної групи небезпеки для учасників процесу не виявлено. В корпусах № 1; 3; 4; 5; 6; 7; 10; КПП-2; КМЦ, бібліотеці Антоновичів, гаражних воротах, гуртожитку (вул. М. Цветаєвої, 14б) наявні відеорекамери. Під час інтерв'ювання з представниками університету було з'ясовано, що персонал та адміністрація при виявленні поломок намагаються якомога швидко усунути їх. У гуртожитках та навчальних корпусах проводяться періодичні обстеження про це свідчить акт (<blob:https://office.naqa.gov.ua/a7bf72c0-4dce-48cd-bfc3-3981b192ea33>) (<blob:https://office.naqa.gov.ua/501feee8-442e-471e-9791-eb044a46b912>). Під час огляду приміщення ЕГ також помітила, що НаУКМА належним чином забезпечена пожежним інвентарем, що є також важливим для перебування студентів, викладачів та представників університету. Освітнє середовище є безпечним для учасників освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

НаУКМА всебічно забезпечує різноманітну підтримку здобувачів вищої освіти. Студентів інформують про все можливу підтримку при вступі в університеті, а також регулярно розсилають на корпоративні пошти корисну інформацію. Освітню та організаційну підтримку забезпечують корпоративні платформи DistEdu (Moodle) та пакет Office 365. Також в університеті діє студентське самоврядування, яке активно співпрацює з адміністрацією та забезпечує міцну організаційну підтримку. Інформаційну підтримку можна отримати через сайт університету (<https://www.ukma.edu.ua/>). Консультативну та соціальну підтримку студентів забезпечує відділ по роботі зі студентами, відділ міжнародного співробітництва (<https://dfc.ukma.edu.ua/>), Центр кар'єри та працевлаштування студентів та випускників. Культурно-мистецький центр (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/resursi/kulturno-mistetski-tsentr>). Незважаючи на дистанційне навчання, працює центр психічного здоров'я, яким можна безперешкодно скористатися: (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/psy-help>), також студенти отримують на корпоративні пошти листи з інструкціями. У процесі інтерв'ювання було з'ясовано, що студенти задоволені організацією. Це свідчить про організованість роботи адміністрації та структурних підрозділів. Зауважимо, що в НаУКМА діє безліч організацій серед студентів (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/spilnoti/students-life/studentski-orhanizatsii>), що допомагають здобувачам освіти, які щойно вступили, одні з них це "Школа амбасадорів" - це студентська організація, яка розповідає про деталі навчання у НаУКМА майбутнім вступникам та організація "Бадді" - це організація студентів, які навчаються не перший рік та допомагають абітурієнту адаптуватися до навчання в університеті, розповідають про навчання, є своєрідною "мамою" студента під

час навчання. Отже, студенти НаУКМА отримують всебічну підтримку на будь-якому році навчання, що свідчить про хорошу організованість університету.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Корпус № 7 забезпечений обладнанням, яке добре функціонує та допомагає студенту з обмеженими можливостями перебувати у НаУКМА, що ЕГ побачила під час демонстрації корпусу (https://ukmaedu-my.sharepoint.com/:v/g/personal/mazindm_ukma_edu_ua/EUAlDdLO_QBPvhJ3FhbQ9SABcqKB-H2tHODoiCFLE_GOlg?e=DOh4Hm). Будівлі обладнані пандусами та ліфтами. Про це свідчать акт (<https://office.naqa.gov.ua/521d87da-86e5-4b03-844a-37ea5e5e0baf>). За потреби студента супроводжує представник закладу, що підтвердив представник експлуатаційно-технічного відділу.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має низку положень, що регулюють процедуру вирішення конфліктних ситуацій: “Політика попередження і боротьби з сексуальними домаганнями у НаУКМА”, “Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА”. Під час інтерв'ювання студенти та випускники даної ОПП не пригадували випадків конфліктних ситуацій, що свідчить про чудову комунікацію. Також було з'ясовано, що періодично відбуваються опитування, які дають змогу постійно покращувати умови навчання. У закладі діє комітет, який допомагає розв'язувати конфлікти. Під час розмови зі студентами було зазначено, що у разі виявлення конфліктних ситуацій здобувачі освіти можуть звернутися до відділу по роботі зі студентами чи студентського самоврядування, що в подальшому допоможе у розв'язанні проблем. Отже, це свідчить про хороший зв'язок ЗВО зі студентами, а також про відчуття відповідальності здобувачів освіти за свої вчинки. Ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією або корупцією не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: Організаційна, освітня, інформаційна, консультативна та соціальна підтримкою з боку ЗВО організована на високому рівні, під час спілкування з ЕГ було спостережено згуртованість та співпрацю між студентами. Позитивні практики: 1. Учасники освітнього процесу забезпечені матеріалами для викладання та наукової роботи. На час дистанційного навчання студенти мають не лише доступ до бібліотеки, а до електронних видань, книг та електронного середовища, що спрощує пошук ресурсів для навчання самостійно. 2. Існують чіткі та зрозумілі процедури щодо вирішення конфліктних ситуацій, які є зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін чи недоліків не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: Рекомендуємо продовжити роботу з удосконалення університетської платформи дистанційного навчання, зосередити більше матеріальних ресурсів на розроблення та запровадження в освітній процес на ОПП повноцінних онлайн курсів (для організації змішаного навчання), зосередити увагу викладачів та студентів на використанні корпоративної платформи університету.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ЗВО має добре організовані підрозділи, що забезпечують всебічну підтримку здобувачів вищої освіти, що було підтверджено студентами закладу. Фінансове, матеріально-технічне і навчально-методичне забезпечення є

достатнім. Викладені факти є підставою для визначення рівня відповідності Критерію 7 як В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Станом на сьогодні процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП врегульовано “Методичними рекомендаціями з розроблення освітніх / освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти” (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/63-dokumenty-iz-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu?limitstart=0) (наказ № 457 від 01.12.2020 р.), а також “Положенням про гаранта освітньої / освітньо-наукової програми в НаУКМА” (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/1864-polozhennia-pro-haranta-osvitnoi-osvitno-naukovoї-programy-u-naukma) (наказ №531 від 30.12.2020 р.). Зауважимо, що документи були затверджені в грудні 2020 р. Оновлення ОПП 30 грудня 2020 р. відбувалося з урахуванням визначених у “Методичних рекомендаціях...” вимог - передбачало попереднє опублікування проєкту ОПП на сайті ЗВО та обговорення змін на спільному засіданні кафедри англійської мови та кафедри української мови, на яке було запрошено представників студентства, роботодавців та випускників (протокол № 1 від 14.12.2020 р.). Водночас, здійснений ЕГ аналіз ОПП в редакції 2020 р. дозволяє стверджувати, що зроблені зміни передусім стосувались приведення програмних результатів навчання та структури профілю ОПП у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) та введеного в дію з 2019/2020 н.р. Зауважимо, що упродовж існування ОПП процедура періодичного перегляду відбувалася відповідно до “Положення про організацію освітнього процесу в НаУКМА” (чинна редакція затверджена наказом №216 від 13.05.2019 р.) та “Методичних вимог до структури та змісту навчальних планів...” (чинна редакція затверджена наказом №93 від 02.03.2020 р.). Відповідно, оновлення ОПП передбачало затвердження змін до навчального плану (див. надані ЗВО документи <https://office.naqa.gov.ua/v1/accreditation-folder/3056>). Під час спілкування ЕГ з розробниками ОПП та здобувачами освіти ті наводили конкретні приклади попереднього обговорення з усіма учасниками освітнього процесу запропонованих змін (напр., перенесення джерелознавчої практики на перший рік навчання). Отже, реалізація ОПП протягом 2016-2020 рр. передбачала моніторинг та внесення змін до навчальних планів з урахуванням потреб учасників освітнього процесу. Нормативне врегулювання зазначених процедур оновлення освітніх програм у НаУКМА відбулося у грудні 2020 р. Структурне оновлення ОПП 2020 р. відбулося з урахуванням визначених процедур. Тому можемо стверджувати про дотримання вимог підкритерію.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Центром забезпечення якості освіти НаУКМА кожного семестру проводяться опитування учасників освітнього процесу (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>), результати яких впливають на планування заходів щодо вдосконалення навчання і викладання на ОПП (напр., удосконалення технічного забезпечення дистанційного навчання, зміст програм професійного розвитку для викладачів тощо). Зауважимо, що під час зустрічі з ЕГ представниця Центру забезпечення якості вищої освіти не була готова надати або продемонструвати динаміку результатів проведених опитувань. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу перегляду ОПП, що було підтверджено спочатку здобувачами вищої освіти, а потім і випускниками, які повідомили, що їх запрошували на спільне засідання обох кафедр (протокол № 1 від 14.12.2020 р.). Студенти звертаються з власними пропозиціями безпосередньо до завідувачів кафедр. Питання оновлення ОПП є актуальними і важливими для представників студентського самоврядування, які є членами вчених рад, комітетів, інших органів управління НаУКМА. Приклади врахування потреб здобувачів вищої освіти можемо простежити у змінах, внесених до навчальних планів. Зокрема, за побажаннями студентів джерелознавча практика була перенесена з другого року навчання на перший, аби передувати написанню курсової роботи з української мови; було збільшено обсяг кредитів, відведених на вивчення вибіркової дисципліни “Німецька мова” з 14 до 19,5 кредитів ЄКТС тощо. Згадані зміни студенти та випускники ОПП під час зустрічі з ЕГ позиціонували як свій здобуток. Отже, студенти відчувають себе повноцінними партнерами в процесах забезпечення моніторингу та періодичного перегляду ОПП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Обрані проєктною групою роботодавці різних організацій та установ мають філологічне спрямування у своїй діяльності (викладання англійської та української мов, написання текстів для медійних студій, переклад тощо), вони безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОПП. Пропозиції від роботодавців надходять у вигляді відгуків на ОПП. Окремі рекомендації були висловлені на спільному засіданні обох кафедр і враховані у новій редакції ОПП, затвердженої на Вченій раді НаУКМА 30 грудня 2020 р. Отже, взаємодія з роботодавцями має

реальний характер. Водночас, здійснюваній роботі певною мірою бракує систематичності - фактичне їх залучення підтверджено лише одним протоколом спільного засідання двох кафедр, яке передувало оновленню ОПП 2020 р.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Перший випуск студентів цієї ОПП відбувся 2019 р., тому ґрунтовного аналізу динаміки працевлаштування та кар'єрного шляху випускників ОПП наразі не відбувалося. Водночас, ЕГ з'ясовано, що певна кількість студентів продовжила навчання на магістерських програмах НаУКМА за спеціальністю 035 "Філологія", окремі - в закордонних ЗВО (на зустрічі з ЕГ була присутня випускниця, яка зараз навчається в Оксфордському університеті). Під час зустрічі випускники, передусім ті, які зараз навчаються в НаУКМА, підтвердили фактичного залучення до обговорення змін ОПП. Зазвичай випускники НаУКМА заповнюють анкети (ЕГ надано для ознайомлення результату анкетування у 2020 р. - <blob:https://office.nauka.gov.ua/bff10afc-b390-464a-8ce3-43f6c83fe7f8>), з ними регулярно підтримують зв'язок через розсилки та спеціальні заходи. При службі Президента НаУКМА діє окремий напрям комунікації з випускниками (<https://alumni.ukma.edu.ua/>), який тісно співпрацює із Асоціацією випускників НаУКМА (<https://kmaalumni.org.ua>). Центр кар'єри та працевлаштування студентів НаУКМА збирає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників та студентів університету і аналізує її у контексті актуальних тенденцій на ринку праці. Під час спілкування з представницею Центру кар'єри та працевлаштування НаУКМА, студентами та випускниками ОПП було з'ясовано, що першу роботу студенти зазвичай знаходять ще під час навчання, а кар'єрні траєкторії є доволі різноманітними. Учасники зустрічей пов'язували ці факти з наявністю в університетській спільноті ефективної системи інформування про вакансії, зацікавленістю роботодавців працевлаштовувати студентів та випускників НаУКМА, а також гарно розвиненими загальними та фаховими компетентностями останніх. Отже, в НаУКМА існує практика моніторингу кар'єрного шляху випускників та студентів, здійснювана передусім Центром кар'єри та працевлаштування. Розробники ОПП мають можливість ознайомлюватися із відповідною інформацією передусім через результати опитувань та особисте спілкування з випускниками. Тож на ОПП створено передумови для майбутнього системного аналізу кар'єрного шляху випускників, який дозволить окреслювати перспективні напрямки вдосконалення освітньої програми.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відповідно до "Методичних рекомендацій з розроблення освітніх / освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти" (наказ № 457 від 01.12.2020 р.) та "Положення про гарантії освітньої / освітньо-наукової програми в НаУКМА" (наказ №531 від 30.12.2020 р.) відповідальність за вчасне реагування на виявлені в ОПП недоліки покладено передусім на гарантії та проектну групу освітньої програми. Здійснений ЕГ аналіз ефективності окресленої системи дозволяє зробити ствердження про наступне: 1) розробники ОПП змогли забезпечити ефективну систему зворотного зв'язку зі студентами і, відповідно, реагування на виявлені недоліки та потреби. Реагування здійснювалось переважно через внесення змін до навчальних планів більшого (перенесення вже згаданої джерелознавчої практики) або меншого масштабу (точкові зміни стосовно обсягу окремих обов'язкових або вибіркових дисциплін); 2) приведення профілю ОПП у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" галузі знань 03 "Гуманітарні науки" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) та введеного в дію з 2019/2020 н.р. відбулося лише в грудні 2020 р., тобто можемо стверджувати про дещо запізніле реагування на затвердження Стандарту; 3) розробники ОПП аргументували відсутність фактів ґрунтовного перегляду ОПП передусім бажанням робити зміни виключно на основі аналізу повного циклу реалізації освітньої програми - від вступу до випуску; 4) нормативна база ЗВО щодо розроблення, моніторингу та оновлення освітніх програм, а також розподілу відповідальності за окреслені процеси, упродовж 2016-2020 рр. неодноразово зазнавала змін і набула системності 2020 року. На основі викладеного можемо зробити висновок про окремі недоліки функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності НаУКМА в контексті реагування на недоліки під час реалізації ОПП "Англійська мова та українська мова" упродовж 2016-2020 рр. Однак у цей період відбулося, власне, удосконалення роботи самої системи.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОПП проходить процедуру акредитації вперше.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

На основі аналізу освітньої діяльності НаУКМА та реалізації ОПП “Англійська мова та українська мова” можемо стверджувати про сформовану в університеті культуру якості. Орієнтування університету на “дотримання найвищих стандартів якості у науковій діяльності, викладанні та навчанні” визначено як одну з головних цінностей університетської спільноти у Стратегії НаУКМА на період з 2015 до 2025 рр. (http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6249/strategy_naukma.pdf?sequence=3&isAllowed=y). Відповідальність за якість освітніх послуг і забезпечення цієї якості з опорою на внутрішню академічну культуру могилянської громади визначено пріоритетом у “Концепції забезпечення якості освіти в НаУКМА” (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/572-kontsepsiia-vnutrishnoho-zabezpechennia-iakosti-navchannia-i-vykladannia) та “Концепції внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання” (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/572-kontsepsiia-vnutrishnoho-zabezpechennia-iakosti-navchannia-i-vykladannia). В НаУКМА окреслено організаційну структуру управління якістю, що включає формування інституційної політики (Вчена рада, комітет з якості при вченій раді), моніторинг якості освітніх програм та освітньої діяльності (Центр забезпечення якості освіти забезпечує організацію та аналіз опитувань студентів, викладачів тощо, навчально-методичний відділ здійснює моніторинг якості навчально-методичного забезпечення), а також контроль якості на рівні факультетів, кафедр та студентського самоврядування. Управлінські процеси в контексті забезпечення якості передбачають значну увагу до українських та міжнародних університетських рейтингів, а також звернення до зовнішніх організацій для проведення опитувань. Зокрема, ЕГ було надано для ознайомлення результати опитування серед викладачів та працівників НаУКМА, здійсненого у 2019/2020 н.р. КМІС (<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/19420>). Подальшого вдосконалення потребує передусім процедура реагування на виявлені за результатами моніторингу та організованих опитувань недоліки освітньої діяльності й реалізації освітніх програм, а також на потреби учасників освітнього процесу. Водночас, аналіз нормативної бази НаУКМА та спілкування з представниками адміністрації дозволяє простежити системну роботу з удосконалення згаданих процесів. Під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти і викладачами ЕГ переконалася, що всі вони демонструють розуміння необхідності постійного удосконалення якості освіти на ОПП. Наявні процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються та поділяються всіма учасниками освітнього процесу. Отже, академічна спільнота НаУКМА живе культурою якості, вони рівноцінно прагнуть досягти вагомих результатів під час освітнього процесу, який є системним і органічним, керованим і водночас саморегульованим.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: 1. В академічній спільноті НаУКМА сформовану культуру якості, зорієнтовану на дотримання найвищих стандартів у науковій діяльності, викладанні та навчанні. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти головною метою має постійне вдосконалення. Орієнтирами цієї діяльності є результати національних та міжнародних рейтингів, а також опитування внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів освітнього процесу. Наявні процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються та поділяються всіма учасниками освітнього процесу. Позитивні практики: 1. Залучення до обговорення ОПП роботодавців, які мають філологічне спрямування у своїй діяльності (викладання англійської та української мов, написання текстів для медійних студій, переклад та ін.). 2. Заповнення випускниками НаУКМА анкет, підтримка зв'язку через розсилки та спеціальні заходи. Діяльність напряму комунікації з випускниками НаУКМА при службі Президента НаУКМА. 3. Розробники ОПП змогли забезпечити ефективну систему зворотного зв'язку зі студентами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони: Нормативна база ЗВО щодо розроблення, моніторингу та оновлення освітніх програм, а також розподілу відповідальності за окреслені процеси, упродовж 2016-2020 рр. неодноразово зазнавала змін і набула системності у 2020 році. Недоліки: Несвоєчасне приведення профілю ОПП у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) та введеного в дію з 2019/2020 н.р. Рекомендації: 1. Подальшого вдосконалення потребує процедура реагування на виявлені за результатами моніторингу та організованих опитувань недоліки освітньої діяльності й реалізації освітніх програм, а також на потреби учасників освітнього процесу. 2. Рекомендуємо здійснити системний аналіз кар'єрного шляху випускників освітньої програми, який дозволить окреслити перспективні напрямки її вдосконалення.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

З урахуванням функціонування в НаУКМА системи управління якістю вищої освіти, систематичного удосконалення процедур і політики забезпечення якості, які належним чином сприймаються та поділяються всіма учасниками освітнього процесу, можемо констатувати наявність в академічній спільноті ЗВО сформованої культури якості. ЕГ було продемонстровано факти результативного залучення до процедур удосконалення освітньої програми студентів, випускників, а також роботодавців, з якими безпосередньо співпрацюють розробники ОПП. Процедури реагування на недоліки, окреслені в контексті своєчасного приведення ОПП до відповідного Стандарту вищої освіти, а також потреби певного перегляду структури та змісту ОПП, вдосконалюються НаУКМА самостійно шляхом нормативного їх урегулювання у відповідних положеннях. З огляду на це констатуємо загалом відповідність ОПП та освітньої діяльності НаУКМА вимогам Критерію 8. Висловлені недоліки ЗВО самостійно усуває в межах здійснення процедур забезпечення якості вищої освіти, а тому вони не впливають на загальну якість ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному веб-сайті НаУКМА у вкладці «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації» розміщені чіткі положення, які регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу. Зокрема: “Статут НаУКМА”: (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/1-statut-naukma) “Правил внутрішнього розпорядку НаУКМА”: (https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_download/102-pravylavnutrishnoho-rozporiadku) “Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА”: (https://www.ukma.edu.ua/index.php/aboutus/sogodennya/dokumenty-naukma/doc_view/577-polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-zdobuvachiv-osvity-unaukma) Усі учасники ознайомлені з даними документами, мають до них доступ та дотримуються їх, що було з'ясовано в процесі інтерв'ювання різних груп.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Заклад вищої освіти періодично проводить зустрічі та наради із випускниками освітньої програми, роботодавцями та співробітниками НаУКМА з метою врахувати їх пропозиції для покращення ОП, що з'ясовано під час розмови з представниками НаУКМА. На сайті розміщений проект змін на 2020/2021 н.р.: (<https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/fakulteti/fgn/zagalnouniversitetska-kafedra-angliskoji-movi>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/169-bpfilologiya>) розміщена інформація щодо ОПП. Отже, учасники освітнього процесу безперешкодно можуть ознайомитися з даною інформацією, яка є достовірною.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: ЗВО забезпечує вільний доступ до необхідних документів. Учасники освітнього процесу чудово проінформовані щодо нормативної бази університету, а також структури та змісту ОПП. Позитивні практики: Для швидкого опрацювання певних змін щодо ОПП учасники освітнього процесу можуть вносити пропозиції через онлайн анкетування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Суттєвих недоліків не виявлено. Рекомендації щодо удосконалення: Задля налагодження більш ефективної взаємодії з зовнішніми стейкхолдерами ОПП рекомендуємо ввести онлайн анкетування для роботодавців.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Вимоги Критерію 9 стосовно прозорості та публічності діяльності ЗВО під час реалізації освітньої програми загалом дотримано.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна добросовісність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Книш Олена Вікторівна

Члени експертної групи

Капранов Ян Васильович

Сопушинська Марія Іванівна